

308794

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3.

జెన్న పట్టణము 1916 నంబ జూలై నెల 24 వ తేది స్థామవారము

NO 97

నంపుటము. 3.

న శ నా మ స ం వ త్స ర ఆ షా ఢ మా స బ హు శ శ ద మి ౧౦.

నంచిక ౩౭

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల

విద్యాప్రవృత్తి

ఇది

క్రియత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి
గారిచే వ్రాయబడినది

కల 0.4-0]

[ప్రశ్నజ ప్రశ్నకము

ఆంధ్ర సత్రి కా కార్యాలయము
7 తంబు సెట్టిపిడి, మదరాసు.

శారదాంబ

ఇది

స్త్రీధర్మబోధినియనునాటకం

శ్రీనివాసరాఘవాచార్య ప్రణీతము.

సంఘదురాచార సంస్కరణమునకు

మార్గమందు జాపబడినది, అందరును
జదివి తీరవలయును.

మెల 0-4-0 మాత్రమే.

ప్రశ్నజ ప్రశ్నకము.

చిరునామా:—

అంధ్ర సత్రి కా కార్యాలయము,
7, తంబు సెట్టిపిడి, మదరాసు.

Magic Cure!

Marvelous effect!!

Bathing Oil

Price

Rs. 0-8-0

Iron tonic pills

Price

Rs. 2-0-0

Anti Malarial Drops

Price

Rs. 0-8-0

Descriptive Catalogue

free

on application

ALLBUTT & Co.,

CHEMISTS BROADWAY MADRAS.

కస్తూరి

విజయరమణులకు, కలరాకు, నుంకికి, బాలెంతోగము
మల వారములకు, చిన్న చిన్న బిచ్చులకు, పుష్టికి కస్తూరి
యొకరొక్కమైన మంచి సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి
బంగారమున కన్న ప్రీతినుగట్టజేయు, నవరస సమయము
లందుకొరకుట దుస్తరము. మా డిపోజిటర్ల కస్తూరియొకరిక
కస్తూరిని లేవయిన లేవబడవు. ఇంతవరకు మాకావలసినది
కొనిన వారలకిదియేమి తెలిసియున్నది. కొనినవా గొనసాగి
వరిచీపినిజము. తెలియగలదు. అట్లు చేయబడినవల కలిగి
కస్తూరిని గొని మారపోయి కులం 1-కి రూ 2-0-0
గోరొజము కులం 1-కి రూ 7-0-0
అమ్మతొంజనం డిపో, 7 తంబు సెట్టిపిడి, మదరాసు.

మీ కవనరమైనచో

యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోత
పోయినట్టిగాని పనులనుగురించియు, ఉక్కు,
ఇనుపవాసములు, వంపులు వంపులుగ వంచ
బడిన రేకులు కోణములుగా నున్నట్టి ఇనుప
కమ్ములు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామా
నులను గురించిన అన్ని విషయములను గురిం
చియు ఈ క్రింది కంపెనీవారిలోనే సంగతి
సందర్శముల పలహో నాలోచింపవలసినది.
వీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువ వెలల
కిచ్చుటలోను కోరినంతనే వానిని సకాల
ములో సరఫరా చేయుటలోను గొప్ప పేరు
మోగినవారు.

చిరునామా:—

ది రిలయన్స్ ఫౌండ్రీ

సాత్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్స్ లిమిటెడ్
తంబు సెట్టిపిడి నెం 555 రు,

389

మదరాసు.

(వై కామెజిషన్ గోడనచ్చుట ఈ ప్రతిక
పేరుకూడ సుదహరింప గోరుచున్నాను.)

AMRUTANJAN
Best Indian Pain Balm

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బీలో సహ సీసా 1-కి కల 0-2-0.

తలనొప్పులమాన్యును, వాయువుపోట్ల బోగొట్టును
చర్మపుంపుల శారదోలును. పోట్లపోగొట్టును

వనమూలికలచే హింమా దేశమందు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

నువాసన గలిగి యుండును.

ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము

అమృతాంజనము అన్ని విధముల గణమున గలిగించును.

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నాడు

ప్రతి ఇంటనుండగిన చౌకయైన వైద్యసహాయము

అమృతాంజనం డిపో, 109, ప్రేకోడ్, బొంబాయి
7, తంబు సెట్టిపిడి, మదరాసు.

గ్యాలీస్ మోటారు పాతశాల

మోటారుబండ్లు నడుపుటకు, వాటిని బాగుచేయి
యును తరిమియును నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడు
చుకో యేయవలయును యేయవలసినయెడల అది తెలి
కోలుపపుడు స్వల్పముగావేయూ రిచేరులను యాచుంజము
శిల్ప అభ్యాసపూర్వకముగా ఈ పాతశాలలో, యూరోపియన్
వీరవల్ల నేర్పించుచును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి
వచ్చు మెంటుబాతికర్లనుంచి లై సెన్సు యిచ్చించి తంతుచును.
బంబాయిలో ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును.

తిరిగి వ్రాసుట జూలై నెల 15 తేది నుండి ప్రారంభమగును.
వ్రాసుటలో చేరదలచిన విద్యార్థులు జూన్ 31 వ తేది గాని
అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికోవలయును. పాఠ
శాలకి విద్యార్థులు కొరగనో విదించుటకు తా కొనగలరును.
ఈ క్రింద సుదహరించుచున్న ప్రాసికోనుడు.

(41) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

తెలుగు
ఆనందవాచక పుస్తకములు

మొదటితరగతినుండి నాలుగవతరగతివరకును చూయు
ద్ర సిద్ధముగావచ్చుచి. ఇది ప్రిన్టింగ్ కెంసిన విశాఖరమ ప్రా
స్కూల్ ప్రధానోపాధ్యాయులైన బ్రహ్మశ్రీ, కూచి నర
సింహంపంతులు డి. యె; డాక్. టి. గారి చేతను, పానుగంటి
అశ్వీనరసింహారావు వారి చేతను నడిపబడినది. చుటియు
మొదటి యాండు తరగతులవాచక పుస్తకములకు వైశిష్ట్య
వారు 1916 వ సం జూన్ నెల 1 వ తేది స్థాపనంబు
బార్ని గెట్టులో పాతశాలలయందు నువ్వెంగింపవచ్చునని అను
చుతి యిచ్చియున్నాడు. చిక్కోక్క పుస్తకములకు మిక్కిలి
సుందరములైన సాదాపటుములును రంగుపటములును నున్నవి.

ఆనందవాచక పుస్తకము, మొదటితరగతి రూ 0-2-0

" రెండవతరగతి రూ 0-2-6

" మూడవతరగతి రూ 0-2-0

" నాల్గవతరగతి రూ 0-4-0

N.B.—ఎక్కడకాగోను బుక్ స్టెల్లర్స్ బొంబాయి నగరమును.
235 ఆర్. వెంకటేశ్వర అండుకో,
ఆనందా ముద్రాలయాధికారులు, మదరాసు.

వ్యవసాయ విషయములు.

ఫలవృక్షములు.

ఫలవృక్షములను పెంచుటకు పాశ్చాత్యదేశములందు కంటే భారతదేశమునందు దెక్కువ సమయాన్ని అనుసరించి వృక్షములను పరిరక్షించుటకు శ్రీకృష్ణానది నీటిసమృద్ధియును సారవంతములగు భూములును, అరణ్యములును ఫలవృక్షములకు కావలసిన యవకాలనిత్యమును మనదేశమునందు కలవు. గరుపాయము లెన్నియన్నను వానిని వినియోగించుకొని పరిపూర్ణలాభమును పొందలేకపోయితిమి. ఫలము సామాన్యముగా చెప్పవలసియుండును. ఫలవృక్షములను పెంచి పండ్లవలన దెబ్బపడియుండు మనమెన్నియో చెల్లుపాశ్చాత్యులకు తెలుకబడియున్నాము. దేశమునందలి జనసామాన్యత్రుటల్లాఁమును, కాశ్యోత్సాహ రాహిత్యమును, వ్యవసార దక్షతాభావమును మన ప్రస్తుతస్థితికి చాలవరకు తోడ్పడుచున్నది.

మామిడి, కొబ్బరి బాను, ఆకాసు మున్నగుతోటలు కష్టములతోడనే పండ్లకృషియును శ్రద్ధకలసింది, వివిధములైన పండ్లతోటలకు పాతని పాపమునబోయినవారు లేరు. ఏకాద్యైర తోటలందు చొట్టనదును, నాలుగు వారంజుచెల్లినవేములయేవాడుకగాని, యధాశాస్త్రీయముగ పండ్లకృషిని ప్రారంభించినవారులేరు. అక్కడకక్కడ ఒకటి రెండుతోటలున్నను నిజమానాచించిన యెవల ఆంధ్రదేశమునకు పండ్లకృషి బాత్రిక లేదని చెప్పవచ్చును. గల బాము బిల్లాలోని, ఉద్దానమును, (సోంపేట—వారణ పా)తము) విశాఖపట్టణము నుండలలోని అలంబం, సింహాచలము, ఆనకావలియు, గోదావరిజిల్లాలోని తునికడియు, కోనసీమయును కృష్ణానదీతటములలోని, పాలకొల్లు, రుస్తుంబాదా, మాజిపేట, బండరాయును, పండ్లకృషి ప్రసిద్ధములు. బనగానపల్లి మామిడిపండ్లకు ప్రసిద్ధి. ఆయాప్రాంతములందు తోటలున్నను అందలి పండ్లుచుట్టుకట్ట ఖర్చుకే పరిపూర్ణముగాని ఇతరఫలముల కెరుచులికిగాని పండ్లను నిలువజేసి విక్రయించుటగాని పరిపూర్ణములేదు. అంతచేత పండ్లకృషివలన గిట్టరలసినంతపాత్యుగిట్టుపాటులేదని చెప్పవచ్చును. పండ్లకృషి బాగుపడుటకు నిది శుభస్థితికాదు.

ఆంధ్రదేశమునందు, సీమరేగు, అంజూర, జంబు నేరేకు బొప్పాయి, నూటాతోటలు లేనేలేవని చెప్పవచ్చును. గ్రామాదులలోని రైతులు అంజూర, నూటా, సీమరేగు మున్నగు పండ్లపేరైనను వినియుండరు. అనంతపురము జిల్లాలోని, పెంకొండ తాలూకాలోని దానికృష్ణతోటలు విశేషమున్నవి. విశాఖపట్టణము నుండలములో నిర్వహింపబడు దామృతోటలు రయితుల నిర్వహింపబడే దామృత్యునుచున్నవి. బొప్పాయిపండ్లు వలన నెంతలాటము వచ్చునది మనవారికి తెలియనే తెలియదు. బొప్పాయియందు దోషభగలును విశేషముండుటవలన విశాపీయతమి తదితరతమి వాడుచున్నాడు. రావుల తోటల యజమానులు తెలిసికొనవలసింది చాల సంగతులున్నవి. ఒక తోటల యజమానులకే కాక, రయితులకును పండ్లకృషికి సంబంధించిన విషయములను తెలియజేయవలయును.

పండ్లతోటలయందు ప్రధానములని చెప్పదగ మామిడి, ఆరటి, నిమ్మతోటల విషయమై మనవారంతగ శ్రద్ధపుచ్చుకొనట లేదు. అంటుమామిడి తోటలవైపు ఆంధ్రమునందేమాగాని, యన్ని యెరువువేసి మరెవ్వరుచేయు పాపముకలదు. ప్రతితోటకు యాభ్యుదయము నలువైపులను యెత్తెట్టములు, కంచెలను ఉండుట తప్పనిది. తోటకు పాతని రైతుకి సంకతి తెలిసియున్నను వానికి దానినే యాభ్యుదయగ నిర్ణయముచేయును. “కాచింతకాయలు, ఉండింతయిండును” అనుభావము మనరయతులందు పోయినగాని, మనతోటలు మందరపరావు. తోటలందు మామిడిచెట్లకృష్ణ ఇతరచెట్లలేయెవల వేసనికాలములో చెట్లు కాచివేయడే రయితు దానవంజాయెను. కొందరు యజమానులు తోటలను పాతకిచెప్పరు. పాతకిత్రువుకొనిన పండ్లకృష్ణ ఫలసామును పాలివాడు చూచుకొనెను. తోటలందు కాశ్యోత్రు శ్రద్ధయుండదు. అందుచేచెట్లు చెడిపోవుట శుభవిండును. పాలివాడు శ్రాత్రుచెట్లను పాతనివలన పీటలేదు.

దేశమునందు బోలెడుపండ్లు ఖర్చుగుచ్చును. కావున రయితు లేమి, తదితరతమి లేమి చెట్లు బడి చెట్టి మాయముగ ఖర్చుచు పండ్లతోటలకు వేరుపరుచును. సాధారణముగ పండ్లలందుతెగిన పట్టణములందు దొంగదొన్నెననుబోసి పండ్లను కొనుచుండును. ఎంతలాభమున పండ్లను, ఎంతవరకుని యెవల పట్టణములందు ఖర్చుచును. కావున

పట్టణములకు ప్రత్యేకముగ ఈకరణ్య పండ్లతోటలు కొందరు పెంచుటయు లాభకరము. ఒకరు నెర నేర్పులేని కార్యము పది నుండి కలిపినయెడల యవలగ నెర వేరును. భవంతులు నలుగురుచేరి పెద్దయెత్తునతోటలపాతి పనిచేసినయెడల పండ్లకృషి తలయెత్తుట కవకాశము కలుగును. దేశములోని భవంతులు పండ్లను నిలువజేయు ప్రక్రియను చాల ప్రాత్యసాముచేయరలసియున్నాడు. పండ్లను నిలువజేయు పరిశ్రమకు గురించి వేరొక వ్యాసమునందు వాగ్దానము.

మామిడి తోటలు.

మామిడితోటలు సర్వసాధారణముగ నన్ని భూములందు వగును. ఎండ తగులు ప్రదేశములందును, పడుగుల భూములందును మామిడిచెట్లు యెప్పుడు బలులుజేరి పట్టియు, చుట్టికేలలందు చెట్లు పెరుగువు. వేసవికాలమునందు సముత్తము పడును లేక చెట్లు బోరిపోవుభూములు తోటలకు పనికిరావు.

తోటలను వేయవలసిన ప్రదేశము నలుచతురముగ నుండుట నుంచిది. నలుచతురముగ లేకపోయినను వంకర టింకర లేకుండ వలెను. భూమిని బాగుగ చున్ని కలుపుతీసివేయవలయును. తుప్పలు మున్నగువాని కొట్టి సారవేయవలయును. తోటలలోకి పశువులు మావల రాకుండ కట్టుయోట్టము. చేసినట్లుచే చెట్లు పెరుగుట కవకాశముండును. కనుక తోటలకు ట్టును ఏకీకృతవారచెట్ల కట్టర యుండవలయును. కిత్తవారవలన కూడ దెబ్బపడుచుగాని కట్టరలకు దాని నుపయోగించుటయే మంచిది. కట్టరలకు 5 అడుగుల వెడల్పును, 3 అడుగులలో తునుగల కండకములను త్రవ్వకుటలన తోటకు నుంజిత కట్టు చిట్టముగ నుండునటులు వుండవలయును.

వర్షములు ప్రారంభము కాగానే గుంటలు త్రవ్వెయ్యవలెనే కవ్వవలయును. గుంటకు గుంటకు మధ్య 30 మొదలు 40 అడుగులవరకు నుండవలయును. నెలదినములయిన వెనుక మొక్కలు పాతవచ్చును.

మామిడిచెట్ల నుండలను గోతులవద్దకు తెచ్చి మొక్కకు చుట్టును గల మట్టికడలకుండ నుండిగను బ్రద్దులకొట్టి గడ్డతో కూడ పాతవలయును. మంటినిజాగ్రత్తగ పోసి మెల్లగ నొక్కవలెనే గాని లోలోనినేళ్లకు భంగముకలుగునట్లు చేయవలయును.

మామిడిచెట్లకు పాతవలసిన కాలనిర్ణయము విషయమై యేకాభిప్రాయము లేకుండదు. సీమరేగును విషయమై మనయేకాభిప్రాయములేదు. మొక్కలకు కొందరు పాతకాలమునందును కొందరు సాయంకాలమునందును పాతవలయును. కాని సాధారణము యెండ వేళయందు పాతవలయుననిది కాదని ప్రతిపాదింపి తెలియును. పాతకాలమునందుకంటే సాయంకాలమున మొక్కలు పాతవల నుందిని కొందరి మతము. ఏదియెట్లున్నను యెండలో మాత్రము పాతవలసినమాటి వాస్తవమని మనము గ్రహించవచ్చును. మొక్కలకు పాతవలసినదని సీమరేగుకూడదని కొందరును, చిట్టముగ సీమరేగువలసినదని కొందరును చెప్పుదురు. గాలివేసి మొక్క గంగిపోకుండ ప్రక్కకొక చిన్నకర్రనుపాతి దానికి కట్టి పెట్టవలయును. పాతని ఒకటి రెండు దినములకు మొక్కచుట్టు నుండిని కడవవలసియుండును.

వర్ష కాలమునందుతప్ప తోటకు మూడువందత్వరములకు వచ్చువరకును నీళ్లపోత పోయెనుండవలయును. మొక్కలు పాతని ఒకటి రెండు వందత్వరములలో మరెవ్వరు సస్యము వేసి దానికి నీరుపెట్టుచు వచ్చిన యెవల మామిడిచెట్లకు వేరగ నీరకర్తలేదు.

చెట్లకు మూడేడుదర్చిన యనంతరము వానిని మృగశిరకా రైప్రతివేయవలసినతోటయెరువువేసు వలయును. ఇట్లు ప్రతి సంవత్సరము జరిగుచుండ వలయును. చెట్లమార్పులు వెరిగిన వెనుక చుట్టును మంటిబిల్లు వేయుటయు కొన్ని ప్రాంతములందు ఆచారము. చెట్లచుట్టునుదిబ్బము పోయెటలనచెట్ల మొదట చుట్టుటకు పీటండదు. తోటకు నిరంతరము చుట్టుచుండినగాని పనిచేయువాడు నుండిని చెట్లచుట్టును పోయెటలకంటే భూమిమీద పెదబిల్లుకుట్టుటయే లాభకరమని తోచుచున్నది. మామిడితోటలందు కలుపుండ కూడదు.

మామిడిపండ్ల యజమానులకులబట్టి రెండువిధములుగ నేర్పాటుచేయవచ్చును. ఊరు గాములకు పనికివచ్చునది, ఒకరకము. పండ్లవాడు 2-3 రకము. పండ్లలోపలిభాగము గట్టిగనుండి కొతకు పనికివచ్చునదియు, లోపలిభాగమును రసము ద్రాగియె ముందునదియు పండ్లవాడును నిర్వహించును. మామిడి వాడులకు గురించినయు పండ్లకు నిలువజేయు విధానమును గురించినయు సర్వసాధారణముగ పండ్ల యజమానులకులకు గురించినయు వేరొక వ్యాసమునందు తెలియజేయుచును.

వ్యవసాయము-దాని యభివృద్ధి

విద్య.

వ్యవసాయాభివృద్ధికి వ్యవసాయవిద్య యాభ్యుదయకరము. ఈవిద్య లేనియెడల శ్రాత్రుపద్ధతులుగాని శ్రాత్రసాధనములుగాని తెలిసికొని వ్యవసాయాభివృద్ధి చేయుటకు నీలుండదు. మనదేశములో విద్యలేనివాడు వ్యవసాయము జేయుటకు బనికి వచ్చునని యొక యాభిప్రాయము కలదు. విద్యావిహీనుని వ్యవసాయ మంతమాత్రమును లాభకారిగ నుండదు. ఒకవేళ శ్రాత్రప్రాశస్త్యమునుబట్టి లాభకారిగ నున్నను దాని విద్యావంతుడు సాగుచేసినయెవల నింకను లాభము రావచ్చును. మొదట భూసారమును బట్టి విద్యావిహీనుని వ్యవసాయము లాభముగ నున్నను క్రమముగ లాభము తగ్గి పోవును. విద్యార్థులకు వివిధరీతితో ధనములజేయుట తన మామూలము చేయుచు శ్రాత్రపద్ధతులను సాధనములను బ్రవేశపెట్టుచు భూమికి నష్టమైన పదార్థములను అనవరతమైన యెరువులను జేర్చుచు క్రమముగ పంటలను దృఢిచేయుట కవకాశములు కలవు. కనుక విద్యావిహీనుడు వ్యవసాయమునకు బనికివచ్చునను నంగతి కేవలము దురభిప్రాయముకాని సరియొంది కాదు.

పంటలు.

భూమినుండి పంటలు తీసికొని అందలి సస్యాహార పదార్థములు తగ్గిపోవుచున్నవి. సస్యములకు నైట్రోజను, భాస్వరము, పొటాషు ఇవి ముఖ్యమైనవి యెల్లవకు జరిగిన విషయమే యెరున్నది. ఎరువులయందునుగ నీసదార్థములకు జేర్చుచు భూమి సస్యములవలన నష్టపడినకారకును దీర్చవలెను. భూమినుండి యేమేపదార్థము లెతరకు నష్టమైనవో తెలిసికొని అపదార్థములను మాత్రమే చేర్చుట లాభకరము. ఇట్లు తెలిసికొనుటకు రైతులకు శాస్త్రజ్ఞుల మండవలెను. ఈశాస్త్రజ్ఞులమే కలిగి యెరువులు చేయుచు గృహిణీసమైదల వంటలభివృద్ధి నొందుచుండును.

పరిశోధన.

సస్యము ఏవుగా వెరుగునప్పుడు, ఆవులు చక్కగ చేయునప్పుడు భూమిలో నైట్రోజను తక్కువగ నున్నదని గ్రహించవలెను.

సస్యము విశేషముగ వెరిగి కాపుకాయయెవల సంక నైట్రోజనునున్నదనియుభాస్వరము లేదనియు గ్రహించవలెను.

సస్యము వాగుగ వెరుగనట్టియు కాపు కాయనట్టియు భూములకు నైట్రోజను భాస్వరము రెండిటినిగూడ వేయవలెను. నైట్రోజను, భాస్వరములతో వాడు పొటాషు నున్నను ఈరెండునుగూడ జేర్చి వేయుచుండవలెను.

దున్నుట.

ఈపని మనదేశములో సంకచక్కగా జరుగుటలేదు. భూమిని యెంత చక్కగ అనగ లోతుగను మెత్తగను చున్నను యెడ సంక లాభకరమని యివరకు అనేకసార్లు నుడివి యున్నాము. గాలి, యెండ అను నీరెండును మట్టికి యెంత వాగుగ దగిలిన భూమియందలి సస్యాహార పదార్థములంత చక్కగ బచనమై సస్యములకు దోడ్పడును. భూమిలోని మట్టికి యెండ గాలి తగులుటకు చక్కగ దున్న యుండుట యవశ్యకము. ఎంతలోతు దున్ని చున్నను యంతప్రశస్తము. లోతుదుక్కి దున్నినభూములు యెక్కువపంటల నిచ్చును. లోతు దుక్కి దున్నుటకు మనదేశవారి నాగళ్ళు ప్రశస్త మయినవి కావు అందువలన నిరుప నాగళ్ల నుపయోగించవలెను. ఇరుప నాగళ్ళు యెప్పుడు లాగలేదనియు సంకచే కాని నుపయోగించ వీలులేదనియు భయపడ నక్కరలేదని ఎట్లు లాగగల యనుపనాగళ్ళుకూడగలవు వీరును తుగనునయో గింపవచ్చును.

భూమిని చక్కగ దున్ని అటువైచి వలయు నెరువుల వేసి దున్నివైచి తరువాత విత్తులను చు మోచివలెను.

విత్తులు.

విత్తులకు మిగుల జాగ్రత్తతో పరిశీలించి యుపయోగించవలెను. చెడిపోయిట్టిగాని, పింగ నున్నట్టిగాని విత్తుల నెంతమాత్రము నుపయోగించరాదు. చెడివిత్తులు చల్లుటవలన ఆశోగ్యమైన మొక్కలు మొలకవేరవు. దానిపంటయు గట్టి. యుండును. చీకటికట్టి విత్తులుచల్లుటవలన సస్యములకు చీకటి పట్టి పోవవచ్చును. కనుక ఈవిషయమై రైతులనుమిక్కిలి జాగ్రత్త గొనవలెను ప్రత్యేకముగ జతపరచేసిన మడిలోని మొక్కలయొక్క పెద్దకంకులకు యెప్పుడు అందలి పెద్దగింజలకు విత్తనమునకు జాగ్రత్తచేసి యుంచి ఉపయోగించవలెను. పింగింజలను, పుచ్చిగింజలను, తప్ప గింజలను యేరి పారవేయవలెను ఇట్లుయేరి, మంచివిత్తులనే వేయుటవలనసస్యము లాలోగ్యవంతములై వెరిగి చక్కనిపంటల నిచ్చును. విత్తులబట్టి ఫలితము వచ్చునని జ్ఞాపక ముంచుకొనుట అత్యవశ్యకము. విత్తులు మంచివి కానియెవల నెంతపాటుచేసియు నిరర్థకము

కీర్తిశేషులైన వెంకటగిరి మహారాజుగారు.

బమ్మెర పోతరాజు

III

అనుబంధము.

(బమ్మెరకు 3 మైళ్ల దూరమందున్న గూడూరులో నివసించు పాలకుని బమ్మెరరావు గారు వ్రాయించినది.)

బమ్మెర పోతరాజుగారు బొమ్మెరలో ప్రస్తుతమున్న నెల్లుటవారి వంశీకుడు. ఆయనకు బింబముగా పోతరాజు అనే ఒకరాయని ఒక హానిని పొందినందున హనుమంతుని దేవళముదగ్గర వేసేయబడ్డారు. ఆరాయని అంతా పోతరాజుగారు అని అంటూవుంటారు. బొమ్మెరలో దొరవారగు నెల్లుటవారిని పోతరావుగారు జీవించి వున్నప్పుడు పోతరాజును గురించి యెన్నెన్నో కథలు చెప్పుచు ఆయన తమవంశమునకు మూలపురుషుడని చెప్పగా నేను అనేకమాళ్లు వినివున్నాను. పోతరాజుగారు బొమ్మెర నివాసీయే యని చుట్టుపట్ల పాలెములు పట్టణములలో గూడా ప్రకాశి కలదు.

పోతరాజుగారు పూర్వకాలములో జీవించియుండగా బొమ్మెరలో చెరువుకింద సెలకలు దున్నచూ వుండగా శ్రీశాఖుడనేటి ఒక కవీశ్వరుడు మేనా మొక్కి చెరువుకట్ట మీదనుంచి వాతూ పోతరాజు తనకు బావమరదికాబట్టి పరిహాసముగా యందు బాబుబోయాలను తొలగదన్నాడట. ఆపడు శ్రీశాఖుని పట్ల కిమునుపటిరెనే యందువాం డున్న పుటిరెనే వాతూ వుండటం. ఆఖిలలో పోతరాజు తననాగలిగిన్న ఒకదన్నును విడిచిపెట్టివాడట. యెప్పటికలె నాగలి పోయినదట. తరువాత శ్రీశాఖుకు రెండవవైపు బోయాలను తొలగించగా యనుపటి రెండుగా పోయిందట పోతరాజు తన వాత రెండోదన్ను పోతును తీసుగా యెప్పటికలె నాగలి దన్ను కొంటూ పోయిందని చెప్పతూ పోతరాజు దున్నిన చేలున్ను శ్రీశాఖుకు పోయిన చెరువుకట్ట మాపుచు కర్రలతో రావుగారు చెప్పేవాడు. వారు విగార నం గలిపిరి.

నీటి సదుపాయములు.

విత్తుల విషయము యెట్టి జాగ్రత్త గొనవలెనో నీటి సదుపాయముల సేర్పాటుచుకొను విషయమున గూడ నట్టి శ్రద్ధ గొనవలెను. నవ్యములకు నీరే ప్రాణాధారము. నీరు లేనియడ మనస్సులకు నీ నవ్యములు కూడ నొక్క నిమిష మైనను నిలవజాలవు. కనుక నీటి సత్వంత విలువయినదిగ జూచుచు నవ్యముకాకుండ చేయవలెను. నీటి సదుపాయములు లేని మొరక భూములలో భావులు తీయించి పయరులకు జలాధారము లేర్పఱచవలయును.

వైరులను మార్చుట.

వైరులను మార్చినయందుకువలన చాల లాభము కలదు. కొన్ని నవ్యములు భూమినుండి యెక్కువ నవ్యము వారము లాగినయెను. కొన్ని వైరులు నవ్యహారము వృద్ధిచేయును. కనక భూసారమును దీని నీయనవ్యము వేసిన నీమ్మట భూసారమును వృద్ధిచేయు పయరును వేయుచుండ వలెను. కంది, వెనక, మినుము, జడము, ఉలక మొదలగు నవి భూసారమును వృద్ధిచేయును. — నవ్యసాయము.

పోతరాజు కాలములో ఆయనవంశీకులు వైపులుగా వుండే వారు. రానురాను వైష్ణవము వుచ్చుకొని గోలకొండ వాస్తవారు అనబడుచున్నారు.

నాలండ్ల బమ్మెరరావు నువ్వతే గుడురు అని యున్నది. (వర్తిము వ్రాత శంకటరమణాచార్యులు గారికి)

(బమ్మెర కావడమారములోనున్న బమ్మెరకొండయందు నివసించు ఎల్లంభట్ల రామకృష్ణకావ్యులుగారు వ్రాసినది.)

గోదావరి అనేది చుండ్రుపట్టణ వున్నది. దీనికి నుమారు 12 ఆడుద వున్నది. బొమ్మెరనుంచి గోదావరికి పోవడానికి వరంగల్ మీదుగా బాటావున్నది. పూర్వంనుండి యిదేబాట. వరంగల్ బొమ్మెరకు నుమారు 14 కోసులు వున్నది. వరంగల్లును యిక్కడివారు ఏకశిలానగరం అని అనుకోవటం కలదు. గోదావరిని యిక్కడ వాడుక గంగా అంటారు. వర్షదినముల్లో నెల్లి స్నానములుచేసి రావటం కద్దు. పోతరాజు బొమ్మెర గ్రామంకు బయట నమీకుంట్లో హనుమానుడిదేగిర వున్నది. పోతరాజుగారి గది అని నాల్గుస్తంభములు పొడుగు నుమారు కందె (నిలవు) అంద్రావారి వుతులి వున్నది. వాటిని పోతరాజుగారు వుండేగద్దె అని పెద్దలు చెప్పగా వినివున్నాము. దీనికి దవరాకోట శివాలక్ష్మము దర్శనమునకు పోయ్యే అపుడు అదేమార్గం పోయి అక్షతలు మొదలయినది బ్రాహ్మణులు మొదలగు వారు నెయ్యటం కద్దు. యిక్కడ పోతరాజు అనేది గ్రామదేవత కాదు. గ్రామదేవత గ్రామము మధ్యన వుంటుంది. దీనికి బొడ్డు గాయి అని అంటారు. దీనికి బ్రాహ్మణులు పూజ చెయ్యరు. వెనుకటినుంచి పోతరాజును ప్రతిబింబ అని అనుకోవటం వాడుక. ఇటీవల వుట్టింది కాదు.

“ఏకశిలానగరంబునకు దక్షిణభాగంబున కనతిదూరం బున బొమ్మెర అనే గ్రామంబున పోతరాజు గారు” అనియేదో నక గ్రంథం చూచిట్లు జ్ఞాపకం కలదు. పోతరాజుగారిది యిదేబొమ్మెరని చుట్టుపట్లవారంత అనటంకద్దు. పోతరాజు వారి కాలంలో బొమ్మెరవారిని కృష్ణదేవరాయలవారి వల్లులో నారాయణప్ప మొదలైనవారు దివాగిరి చేశవంతులల్ల రాయభండారవారిని కర్వాత ఆలంగిరి బొమ్మెర వల్లులలో ఖిల్లతుపొంది నాల్గువరగాలకు దేశములు దేశ పాండ్యగిరి సంపాదించిరి. వారివంశీకులు రామభక్తులు. పూర్వం కవుబాధురగధరులు; కాబట్టి యిక్కడ వీరాచలం అనే గ్రామంలో శ్రీరామక్షేత్రం వున్నది. యివును ఆక్షేత్రమునకు జీడికల్లు అని అంటారు. ఆ గ్రామం వారికి సర్కారు వారు యిచ్చినవతరులు గలనిడిగొండ వరగజాలోజే కాబట్టి నిడిగొండ అనే గ్రామంకు సమీపంక కోశేసుమారములో వుండే నెల్లుట గ్రామంలో వున్నందునల్ల నెల్లుటవారు అని యిప్పటికి అంటూవున్నారు. ఆవతరులు యిప్పటికి జరుగుతూ వుండే రుసుంకు అదే బొమ్మెర అనే గ్రామం పన్ను నుల్లాగా యంకా కొన్ని గ్రామములు వానవంశీకులకు కొందరికి యిచ్చి వున్నారు. జరుగుతూవున్నవి. కొందరు గ్రామములు యిచ్చి లేక రుసుములు తీసుకుంటూవున్నారు. సర్కారులో వాఖిలా వున్నది. అప్పటినుంచి యింతవరకు కండినగ (కొండినగ)నగోత్రం ఆత్మస్తుంబనూత్రం జరుగుతూ వున్నది. పోతరాజుగారి నివాసం యిక్కడ నేనని నిశ్చయం. అందరు అంటారు. పోతరాజుగారు

భాగవతం చెప్పినట్లు వున్నది. యిక్కడగ్రంథములు యేమి చెప్పినట్లు లేదు. యీ బొమ్మెర పోతరాజుగారిది నేలకొండపల్లెలో గుడికట్టి వున్నట్లు తెలుస్తుంది. పోతరాజు తమ వంశీకులు అని యీ ధోరవారు ఆయన నెల్లుట వర్సింహారావు గారు యీవంశీకులు చెప్పగా వినివున్నాను. నల్లంహారావుగారు వికారి నం వున్నాడు గో శోభన గలిపిరి. వీరియింటిలో భాగవతంలేదు. ఒక దశమస్కంధం ముట్టుకు జీర్ణం అయినది వున్నది. మేము అదివంచి రామాశ్రమం వీరిది కాబట్టి వీరినంగతి వాగా తెలిసే వున్నది. పయన:గతులు యధార్థం కల్పితముకావు.

యల్లంభట్ల రామకృష్ణయ్య వ్రాసి.

బమ్మెరకొండ గ్రామం.

రాక్షస సం. ప్రేత కు గో ౫ (అని యున్నది.)

మైదాని కనుబంధము.

భాగవతంలో నూతుట బొమ్మెర అని ప్రయోగములు కలవు. యీ మాటకు నెల్లుట ప్రోయటం అని అం కలదు.

20-3-15.

య. రా. (అని యున్నది.)

2-6 ప్రతమున కనుబంధము.

వై సంకతులు మేడుకూడా విని వున్నాము.

నెల్లుట వేంకటపాదయ్య

మల్లాదారు నువ్వతే బొమ్మెర (అని యున్నది.)

(ఈ నెల్లుట వేంకటపాదయ్య అనువాద శ్రుతిగ్రామ మకు బమ్మెరకు అధికారులు. వీరు దోహిత్రసంప్రదాయమున నీ యాస్తికి కావంతులైరి. వీరతారగారు వీరి బాల్యమును గలిపించియు పోతరాజును గూర్చి విశేషములు కథలు తెలియవుగాని పోతరాజు తప్పక తమవంశీకుడని చెప్పచున్నారు. య. తి శంకట రమణాచార్యులు. (అని యున్నది.)

(౪)

గోదావరిని గంగా అని యిక్కడివారు అంటారు. పోతరాజుగారు యీ బొమ్మెర నెల్లుట వారి వంశమునకు మూలపురుషుడని యీవంశీకులు చెప్పగా చాలకాలమునుంచి వింటూ వున్నాము.

గోదావరి బుచ్చయ్యగారు బొమ్మెర నివాసం. రాక్షస సం. ప్రేత కు ౬ ఆదిత్య వారం (అని యున్నది.)

(గ)

గోదావరిని గంగా యని వాడుక మిక్కిలి యిక్కడి వాడుకకలదు. ఏకశిలానగర మనునది వరంగల్. శ్రతాపరుద్రియ గ్రంథంందు నాటక ప్రకరణంందు వైతాళిక వాక్యంందు “రాజు నేకశిలానగరాధీశ” అని సుబోధక వాక్యము చేతి ప్రతాపరుద్రుడేరిర వరంగల్ అని చెప్పవల్సింది. పోతరాజు విగ్రహము పోతరాజు ప్రతిబింబ మేముని వీరుంశములు చెప్పగా వినియున్నాను.

శ్రీమాణ్ దివ్యాణ్ అమరవాది నారాయణాచార్యులు, వరంగల్ 21-3-15. (అని యున్నది.)

(౮)

“పాలకుర్తి లయా. సోమయింగ్. పాదములకు శిరణు. పురపూగ బొమ్మెర పోతరాజుకు. మీరు కోరినవారి ములు కృపచేసేవారట, పాలకుర్తి నిలయా గొం.” అని అనేక వదలులు ప్రతివారు చదువటం కల్ల లక్షణం లేనట్లువున్నవి. ఈ వదల వేళ్ళుగొండ నివాసమున చవువరి నన్నయ్య అనే వారు చదువంగ వివ్రాశితి. పాలకుర్తి అనే గ్రామం యీ బొమ్మెరకు వక కియిలకు బోత్తుగా వున్నది. అక్కడ సోమయింగ్ అనే యువకు సరసివ్యాకాసియిన్ని హరహరి తేత్రం అని నుచ్చి వ్రాసినది జర్నకూ (వున్నది) బ్రాహ్మం పాలకురి అనిపేన. ఇప్పుడు పాలకుర్తి యీ అంటారు.

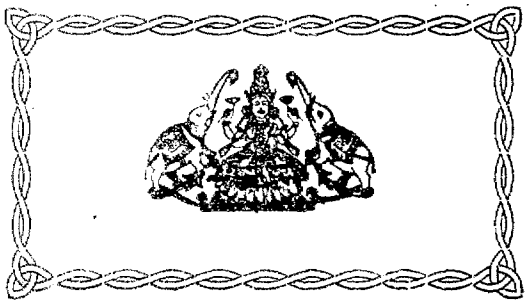
యీ దేశంలో పోలికను నూచియ్యమటకు బోత అను భాగవతకావడకు పోతరాజు గారివాడు “పోతరాజు బోతలు” అని పరిహాసంగా అంటారు.

య. రామకృష్ణకావ్య వ్రాసి (అని యున్నది.)

(ఈ య. రామకృష్ణ కావ్యుగారు, రెండవ పరి)యూ వ్రాసిన యెల్లంభట్ల రామకృష్ణయ్య గారు నొక్కట. ఈ రెండు కాగితములు కూడ వాతన స్వహస్త లిఖితములే. పాల్కురికి సోమనాథుని వైనం జెప్పబడిన పాటకుర్తి నివాసీయే. జ. రా.) — ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్పత్రిక.

విషయానుక్రమణిక.

విశ్వవిద్యాలయ విశేష సభ	2
విశ్వవిద్యాలయ విశేష సభ	3
ప్రధాన వ్యాసము	4
విశ్వవిద్యాలయ విశేష సభ	4
విశ్వవిద్యాలయ విశేష సభ	5
విశ్వవిద్యాలయ విశేష సభ	6-7
విశ్వవిద్యాలయ విశేష సభ	8-9
విశ్వవిద్యాలయ విశేష సభ	10-11-12
విశ్వవిద్యాలయ విశేష సభ	13
విశ్వవిద్యాలయ విశేష సభ	14

ఆంధ్రవత్రిక

1916 న సం. జూలై నెల 24-వ తేదీ

సోమవారము.

విశ్వవిద్యాలయ విశేష సభ

జాబితా ప్రకారము భూతము బయల్పడుట.

తుదకు విద్యార్థులకు భంగ పాలు తప్ప లేదు. విశ్వవిద్యాలయ సమావేశమునాడు ఇంటర్మీడియేటు ఫల చర్చ మాత్రము విపులముగానే చేసిరి. కడపటికి నచ్చునప్పటికి వారికి కలనరము కలిగి పోయినది. తమ ప్రతిష్ఠ చెడిపోవునోమో యను భయ ముంకురించినది. ఇంటర్మీడియేటు ఫలము లలో గొప్ప లోపము ఉన్నదని అందరును అంగీకరించినారు. ఎవ్వరు ఆ లోపమునకు కారణమైనను విద్యార్థులు కారణులను అందరును ఒప్పుకొనినారు. కాని లోపములఫలము అనుభవించ వలసినవారు విద్యార్థులేయని మాత్రము తీర్మానించినారు. ఏమి యేర్పర సభ్యులలో నలువదిముగ్గురు ఈ చిత్ర న్యాయమునకు సమ్మతి ఇచ్చినారు తప్పచేసిన వాడొక్కడు దండన నందువాడింకొక్కడ యున్న యున్నను సభవారి యభిప్రాయమునకు వ్యతిరేకు లయినారు. ఏమిచిత్రము. తప్పు ఒక్కరిది యని ఒకవైపున చెప్పుచు రెండవవైపున వేరొ స్కొని దండించువారును నుందురాయని చదువరులు దిగ్భ్రమ చెందవచ్చును. మొన్నటిదిన మీ తీర్మానము చేసినవారును దిగ్భ్రమకు లోనై యే చేసినట్లు కానవచ్చుచున్నది. విశ్వవిద్యాలయ కార్యనిర్వాహకుల పరిధివర్తనసాసమునకు కారణభూతులు. వారి చాకచక్యము కడుంగడు ప్రశంసనీయుము. కార్య నిర్వాహకులు విశ్వ విద్యాలయ సభ్యుల కొక నిబేదకను సమర్పించిరి. దాని సారాంశము నిచ్చుట మాత్రము ఇచ్చట నవసరము.

విశ్వవిద్యాలయమునాడు స్కూలుఫైనుల పరీక్షకు నిర్ణయము చేసినవారు సంగతించుటయే తప్ప. కళాశాలాధ్యక్షులు విద్యార్థులను చేర్చుకొని స్వాతంత్ర్యమును గాన ఇచ్చుట ఇచ్చితర విద్యార్థుల గుణగుణము లాలోచించిచేర్చుకొనారు. అందున విద్యార్థుల కక్షిణమాన

ను క్షీణించినది. తక్కువ కక్షిణలవారు పరీక్షార్థులైవచ్చును పరాజితుల నఃఖ్య పొందుటలో విఫలమైతేను. 1915-16-వ సంవత్సరమున పరీక్ష ప్రశ్నోక్తముగా కక్షిణముగా, పరీక్షకులు న పరీక్షార్థుల ప్రశ్నోత్తరములను కక్షిణముగా నిర్ణయించి. ఆంగ్ల భాషపరీక్షలో ప్రశ్నోక్తకావ్యమును దశకు పొందెను. విశ్వ విద్యాలయ కార్య నిర్వాహకుల వాదము సమరముగ ఇది. దీనిలో నొక్కొక్క విషయమును ప్రశ్నోక్తము ప్రశ్నోక్తముగా వివరించి అందలి జన విహీనత్వమును ప్రదర్శించ వచ్చును. విశ్వవిద్యాలయ సభ్యు లాపని విశేషభాగము నిర్వహించిరి. ప్రస్తుతవ్యాసమున మే మా పని విపులముగా చేయ నక్కరలేదు. విశ్వవిద్యాలయ నిర్వాహకుల ననుసరించియే విద్యార్థుల లోప మేమియు లేదనుట వృద్ధముగనున్నది. ఇదిగ నుంచి తీరవలసిన విషయము. కళాశాలాధ్యక్షులు నిజముగా నేరము చేసియున్నను విద్యార్థులను అందుకు జంబుదారిల నొనర్చుట ఎచ్చటి న్యాయము? ఇట్టి యిట్టి కళాశాలలు పనికి మాలిన విద్యార్థులను చేర్చుకొను చున్నవి ఫలములు తగ్గిన మేము జవాబుదారీ కాజాలమని నాడే యేల విశ్వవిద్యాలయమువారు ప్రకటించి యుండరాదు? స్కూలు ఫైనులు పరీక్ష విధానము సంగీకరించుట తప్పైన యెడల ఇదివరలోనే యేలదిద్దికొని యుండరాదు! నేటి విశేష సభలో ఇంత విశేష చర్చ వచ్చు వరకును ఏల విశ్వవిద్యాలయ కార్యనిర్వాహకులు గ్రుక్క మిక్కు మ క యుండవలసి వచ్చినది? స్కూలు ఫైనులు పద్ధతి పరిమళముగా సంగీకరించుట తప్పని గ్రహించుటకు ఆరేండ్లు పట్టినది. ఈ సంవత్సర మైనను స్కూలు ఫైనులు పద్ధతిని తృణీకరింపవలసిన దని కార్యనిర్వాహకులు విశ్వ విద్యాలయ సభ్యుల కింతదనుక నలహాచేసినారా? చేయనేలేదే! ఇప్పుడేవాదమును దెచ్చుట నట్టివాదము కొరకు గాక మరి యెందులకైన నగునని ఏ బుద్ధిమంతులైనను విశ్వసింతురా? తరములుగా కళాశాలాధ్యక్షులతో సంబంధము కలిగి పనిచేయు విశ్వవిద్యాలయము నేడు కళాశాలాధ్యక్షులను దూషించిన నేమి గురుత్వముండగలదు? ఎవ్వరో కొందరు కళాశాలాధ్యక్షులు ముతకనగా విద్యార్థులను చేర్చుకొని యుండవచ్చునుగాని అందరను అంత వివేకవిహీను లని ఎంత విశ్వవిద్యాలయ కార్యనిర్వాహకులైనను అనవచ్చునా? కడచిన ఇంటర్మీడియేటు ఫలములను బట్టిమాడగా రాజధాని కళాశాల కొత్తాయము కళాశాలలే కదా వివేకముగల కళాశాల లగుచున్నవి. ఒక్కట 92 గ్లూలో 60 గురును రెండవదానిలో 51 గ్లూలో 32 గురును తేరివారట! ఇతరములలో సామాన్య కళాశాలల మాట వదలిపెట్టినను కుంభకోణము కళాశాలనుండి 118 గురు పరీక్షకు పోగా 33 గ్లూరును రాజమండ్రి కళాశాలనుండి 105 గురు పరీక్షకు పోగా 15 గురును తేరినారే! ఈ కళాశాలల అధ్యక్షులును వెట్టివేంకటాయలేనా ఏమి? క్రభుత్వమువారు విశ్వవిద్యాలయ కార్యనిర్వాహకులు తమ నియమములకు నిచ్చిన గౌరవమునకు సంతసితురు కాబోలు. ఇక ఆంగ్ల భాషాకావ్యమునకు రాజమండ్రివిషయమున డైరెక్టరు గారు వ్రాసిన వాక్యమే సాక్ష్యము. మరియొక్క విషయము కూడ ఇచ్చటనే వివరించుట మంచిది. 1915-16 చివరన పరీక్షకుపోయినవిద్యార్థులు సాధారణము

గా 1914-15 ఆరంభమున కళాశాల లో చేసినవారు ఆసంతృప్తము నాటికి అప్పుడే కళాశాలాధ్యక్షుల స్వాతంత్ర్యములు కోసినవేయవలయు నను ప్రచండ చర్చలు జరుగుచుండినవి. అట్టి సందర్భములలో కళాశాలాధ్యక్షులు విద్యార్థులను కనులు మూసికొని చేర్చికొని యుందు రనుట యసహజము. 1910, 1911-12, 1912-13, 1913-14, 1914-15 ల మొదటి తరగతి అంకెలను జూచినయెడల విషయము తేటపడగలదు. 1,285; 2937; 3034; 3,793; 4120 వరుసగా కావచ్చు చున్నవి. 1911-12 లో 1910-వ సంవత్సరపురెట్టి పునకుపైబడినది. 1912-13లో పెంపుకల మిక్కిలి తక్కువ. 1913-14 లో పెంపుకల కలకుకాని 1912-13, 1913-14 ల మొత్తము చూచుకొనినయెడల ఈ పెంపుకల యెక్కువ యనుటకురాదు 1913-14 నుండి 1914-15నకు నైన మభివృద్ధియు ఎంతోకాదు జాగ్రత్తలేక విద్యార్థులను చేర్చికొని నప్పుడు విశ్వవిద్యాలయ పరీక్షలో కృతార్థులయినవారి దామాషా చూచుకొనుడు. 1911-12 ఆరంభమున విద్యార్థుల సంఖ్య రెట్టింపునకు మించి పోయెను. ఆ విద్యార్థి బృందము 1912-13 అంతమున పరీక్షకు పోయియుండును. అప్పుడు నూటికి 33 గురు తేరిరి. అంతకుముందటి వారు మెట్రిక్యులేషను పరీక్షలో తేరినవారిని వాదించినచు ఏరట్టి వారని వాదించుటకు మాత్రము రాదు. మరు సంవత్సరమున అనగా 1913-14 న పరీక్షలో నూటికి 39 గురు తేరినారు. అప్పు డట్టి ఫలము లేమి? ఇప్పుడు నూటికి 26.3 ఫలమేమి? నాడు విశ్వవిద్యాలయ ప్రతిష్ఠ పడిపోయి యుండెనా? నాడు పడిపోయి యుండిన యెడల అంత కంటెను ఎక్కువ జాగ్రత్తతో నిర్వహించుకొనబడిన విద్యార్థులకు న్యాయము చేయుటకుగాను నేడును కొంత ప్రతిష్ఠ పడిపోయిన నేమి పుట్టి గురుగురు. నాడు ప్రతిష్ఠ పడిపోలేదురా నేటితక్కువదామాషాకు విద్యార్థులు కాక, కళాశాలాధ్యక్షులు కాక మరి యేదో కారణ ముండవలయును గదా! ఆ కారణము పరీక్షాధికారులును విశ్వవిద్యాలయ కార్య నిర్వాహకులును గాక మరి యెవ్వరు కాగలరు? ఇకను సందేహమే? విశ్వవిద్యాలయ కార్యనిర్వాహకులుదెచ్చిన వాదమంతయుమృషావాదము. మృషలోను సామాన్యమైన మృష కాదనుట కింకొక నిదర్శనము. ఈ సంవత్సరము ఎక్కువ విద్యార్థులను తేర్చినను లాభములేదట! కళాశాలలలో తావులేదట. విశ్వవిద్యాలయ కార్యనిర్వాహకుల ప్రతిభ నేమని వర్ణింపవచ్చునో తెలియదుగదా! కళాశాలలలో తావు ఏర్పరచుట ప్రభుత్వముపని, తమపని, దేశముపని. అది యెట్లుండ నిత్రము. కళాశాలలో చేరుటకు ఏలులేనియెడల అధ్యక్షి పరీక్షలో తేరుట కర్థములేదా ఏమి? ఇది ఎప్పుడు కనిపెట్టినారో గదా మా విశ్వవిద్యాలయ కార్య నిర్వాహకులు. విసువారలు నవ్వుచులేమో యను భీతియొక వారికి లేదు. నవ్వింనేమి. శక్తియత్రము వారిచేతనే యుండలేదా! మన ప్రతినిధులగు తుదకు వారు వలలో పేసికొని లేకపోయిరా ఏమి? అంతల విశ్వవిద్యాలయ కార్యనిర్వాహకులను విమర్శించినవారలే మన విద్యార్థులను గంగలో గలిపి వైచిరి. అదియే చిత్రము. కార్యనిర్వాహకసంఘ

పక్షపాతులు ఈ సంవత్సరము మార్పులను తప్పకుండా ప్రతిష్ఠాగోపమునియు ఏదో ఎవరికి తెలియని రీతిని విద్యార్థుల గుణమును చెరుచుననియు వాదించిరి. ఎవ్వరికి తెలియని రీతి నే ఈ వాదము సభ్యుల నావేశించెను. అగ్రాసనాధిపత్యము వహించిన విశ్వవిద్యాలయోపాధ్యక్షుడు సమ్మోహనాత్మక శాశ్వతమును గనుబరచెను. న్యాయమూర్తి శేషగిరి అయ్యరుగారి తీర్మానము చర్చకు వచ్చినప్పుడు చచ్చి చెయనేరాదని ఒక్క రభ్యంతర పెట్టిరి. ఉపాధ్యక్షులు లా యభ్యంతరమును నెట్టివైచిరి. చర్చ సడదారిలో నుండగా మా ఫెట్ గారు తేచి ఒక సలహా చేసిరి. ఇంటర్మీడియేటుగోని కరాజములకు కారణము లరయుటకును లోపములను సవరించు విధానములను తెలుపుటకును ఉపసంఘ మేర్పడవలసినదని కోరిరి. ఏదో మేలు కలుగునని కాబోలును డాక్టరు నాయరుగారు దీనిని బలపరచిరి. వీరు చెప్పిన మాటలే వీ రేయభిప్రాయముతో బలపరచినదియు తెలుపుచున్నది.

“40,000 ను 4000 కంటె ఎక్కువ కృతాంశము కారాదకు విశ్వవిద్యాలయము విశ్వవిద్యాలయము కాదు. అట్టి విశ్వవిద్యాలయమును ఎంత ద్వితీయ తుదివిజ్ఞానసంకలనంబున అనునది వీరకడపటి మాటలు. ఇందువిషయమై వీరికిని హంటరుగారికిని వాగ్వాదముకూడ జరిగినది. హంటరుగారు మీ శిష్యురూపాటలచెప్పిన దని యడిగిరి. మీ కార్యనివేదకమే తెలుపుచున్న దని డాక్టరు నాయరుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. న్యాయమూర్తి అబ్దుల్ హిముగారు కూడ ఆంగ్లమున నింత హెచ్చు పాండిత్యము కోరుట దయావిహీనత్వ మనుచు డాక్టరు నాయరుగారికి లోడ్పాటు సూచించిరి. కాని సతేశగారు ఏమో రానున్న దని వాసనపట్టి మా ఫెట్ గారి సవరణ సక్రమమాయని ప్రశ్నించిరి. ఉపాధ్యక్షుడు అది సవరణ కాదనియు క్రొత్తయువక్రమమేయనియు న్యాయమూర్తి శేషగిరి అయ్యరుగారి యుక్తమును నది యొక భాగముగా నెంచదగినదనియు చెప్పుచు మా ఫెట్ గారి యుక్తమును సక్రమ మని నిర్ధారణచేసిరి. పిదప ఈ యుక్తమును ఈ సంవత్సరముల కన్వయించునాయని ఉపాధ్యక్షులు అడుగగా ముందు పరీక్షలకు మాత్రమే అన్వయించునని మా ఫెట్ గారు నుడిచిరి. ఉపక్రమము సక్రమ మని తాము తీర్మానించినందున ఉపాధ్యక్షులు సమ్మతులు తీసికొన నుద్యుక్తులైరి. మా ఫెట్ గారి తీర్మానము అంగీకృతమయినయెడల న్యాయమూర్తి శేషగిరి అయ్యరుగారి తీర్మానము ముందుకువిరుద్ధిపనిత్రురా ఎరుకపరచవలసిన దని ప్రానుగారు ప్రశ్నించిరి. ఇందుకుపాధ్యక్షులు సరియైన ముత్తరము చెప్పలేదు. తాత్కాలికముగా అలాచనయు నుండునది మా ఫెట్ గారి యుక్తము మని మాత్రము నుడిచిరి. ఆ సందర్భములలో సభ్యులేమి చేయవలయును. కొందరు సభ్యులు కార్యనిర్వాహకుల వాదములలో చిక్కుకొని ఏదో యము గతించునని భయముచెంది ఈ యుక్తమును నుండవలయునని మరొకొందరు ముందువ్రేన విచారణజరుగునగాక యని మా ఫెట్ గారి తీర్మానమునకు సమ్మతు లిచ్చిరి సమ్మతున్నాము. వెంటనే శేషగిరి అయ్యరుగారి తీర్మానమువిషయము గతి యేమి యగు సమస్యపై శిశువు. ఉపాధ్యక్షులవారు దానికి

అంతమే గతయని చర్చనంతయు నాపివేసిరి. విశ్వవిద్యాలయ సభ్యులు భ్రమలో పడినో లేదో చదువరులు సులభముగా గ్రహింపగలరు. న్యాయమూర్తి శేషగిరి అయ్యరుగారి తీర్మానము గతించినదా? జీవించియున్నదా? ఉపాధ్యక్షుల నిర్ణయము శాసన బద్ధమా? శాసన వ్యతిరేకమా? కార్యక్రమమును నడుపుటకు వారి కధికారము కలదు కాని చర్చకు ఇష్టానుసారముగా అంతము చేయుటకు వారి కధికారము నున్న యట్లు కానరాదు. ముందు సంవత్సరమునకు ఉపసంఘము ఏర్పడినంత మాత్రముచేత ఈ సంవత్సరమే మియు చేయరాదని యర్థముకాదు. శేషగిరి అయ్యరుగారి తీర్మానముపై సమావేశము వారు అభిప్రాయము ఇయ్యనేలేదు. అభిప్రాయ మియ్యనంత కాలము ఉపాధ్యక్షులు అడుపడుటకు వీలు లేదు. కాబట్టి విశ్వవిద్యాలయ సభ్యులు ఈవిషయమున చర్చ జరపి సక్రమచర్చను పునరుజ్జీవింపజేయవలసి యుండును. తగినపని జరుగున గాక యని కోరుచున్నాము.

శ్రీ శేషమూలైన వేంకటగిరి మహారాజులుంగారు.

మహారాజా వెలుగోటి శ్రీరాజా సర్ గోపాల కృష్ణయ్యచేంద్ర బహద్దరుగారు కడచిన శనివారమునాడు ఆకస్మికముగా వరంగల్ ప్రాంతి నందిరని వ్రాయుటకు మిక్కిలి చింతిలుచున్నారము. వీరు వెంకటగిరి సంస్థానాధీశ్వరులుగ ముక్కుది యెనిమిది సంవత్సరములు రాజ్యపరిపాలనము చేసినవారు. బహుభాషాసంవత్సరమున జన్మమంది ఈ శిష్యసంవత్సరమున సింహాసనానీచు లైనవారు. చిరకాలము ఆంధ్రవాఙ్మయపోషణము చేసి ప్రసిద్ధి కెక్కినవారు. సంస్కృతాంధ్రసాహిత్య ప్రవీణులై ఉభయభాషా పండితులకప్రతిమా నాశ్రయ మొసరినవారు. కృతికర్తలును కృతిభర్తలును నై తనరారి తమ పాండిత్యమునకు ప్రత్యేక ప్రతిష్ఠ గడించినవారు. గోపీ నాథ రామాయణ శిశు పాల వధ లు వీరి కాచంద్రార్కయశంబునించు గంధరాజంబు లై తనరారుచున్నవి. గోపాల కృష్ణ యాచేంద్రులవారు ప్రాచ్యపద్ధత్యుపాసకులు మాత్రమే గాక వాఙ్మయప్రపంచమున నూతనపద్ధత్యునకూలురును గూడ ననుటకు ఆంధ్ర సాహిత్య కవిత్వ నిదర్శనంబై యొప్పుచున్నది. శ్రీరాజా జేంకట సూర్యారావు బహద్దరుగారి లోడం గూడ గోపాలకృష్ణ యాచేంద్రులవారు ఆంధ్రసాహిత్యపరివర్తనను స్థాపించినవారని మేము ప్రత్యేక మాంధ్రాగమును హెచ్చరింప బనిలేదు. లక్ష్మీ సరస్వతుల కటాక్ష విశేషంబులకు ప్రాత్రుండైన ఈమహారాజ మహారాజనే యని గర్వపడు ప్రకృతి కలవాడు గారు. ఒక్కపర్యాయము వారి దర్శనము చేసికొనినవా రెల్లరును వారి నిగర్వ శిరోమణిత్వమును ప్రశంసించక యుండజాలరు. ఒక్కపర్యాయము సాహిత్యవిషయములను వారి లో ముచ్చటించినవారు వారి నిష్కల్మషత్వమును మెచ్చక వెనుకకు దిగుజాలరు. గోపాలకృష్ణ యాచేంద్రులవారు పత్రికా ప్రపంచమునకును మేలొన గూర్చి నాగు. ఆంధ్రప్రకాశికా పత్రికకు కార్యాలయం బొసంగి మన్నించినవారు వీరే. సాహిత్యప్రియులు విద్యాప్రియులుగ నుండుట సహజము. వేంకటగిరి మహారాజులుంగారి విద్యాలయములే వారి విద్యాప్రియత్వమునకు నిదర్శనము లై యున్నవి. లక్ష్మీపుత్రులును సరస్వతి ప్రసాదముగలవారును విద్యాప్రియులునైనవారు

వ్యాయామప్రియులుగ గూడ నుండుట యిక్కలమున అరుదు. ఆ యరుడైన గుణము వీరియందు మూర్తీభవించి యుండినది. అదియే తుదకు వీరికి మరణమును గూడ తెచ్చింది. ఆలలనిన వేలలనిన వీరికి పండువు. వేలకుపో యుండియే మొన్నటి దిన మొక యాకస్మికమునకు లోనై వీరు పరలోక గతులైరి. ఆంధ్రమాత తన పుత్రరత్నమును గోల్పోయినందులకు దురపిల్లక యుండిజాలదు. మహారాజులుంగారి ఆంధ్రసోదరులు అంతటి మహదాశయంబు తమ్ముకు వీడి చనినందులకు వగం బొగులుదు రనుట తక్కుము. మహారాజులుంగారి పుత్రులకును సోదరులకును కుటుంబమునకు సానుతాపమును దెలుపుచు గోపాల కృష్ణయ్యాచేంద్ర బహద్దరుగారి యాత్మకు శాంతి యగుంగాక యని ప్రార్థించుచున్నాము.

తెలకు మహాశయనిమిష మరియొక కేసు.

కేటి తంత్రీవార్తలలో నొక్కటి దిక్కుచుకొలుపునది కలదు. బొంబయిపోలీసు డిప్యూటీ సోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు గారు తిలకుమహాశయనిమిష నొకదావామేస్త్రీటువద్దబాధించినవాడు. తెలకు మహాశయము రాజమావణ మాట్లాడుచున్నాడట. స్వపరిపాలనోపన్యాసమున నీ నేరము చేసినాడట! నేర మితడు చేసినాడని లేదాయను తీర్మానము న్యాయస్థాన మాలోలేలవలసియున్నది. మేము విమర్శించాలము. విమర్శించుటకు మాకధికారమును లేదు. విచారణ 28 కే కేసికి చేయబడినది. రాజమావణకు సంబంధించిన 124 ఎ. కేక్స్ ను క్రింద విచారణపెట్టబడలేదు. క్రిమినల్ ప్రొసీజరుకోడు 108-110 కేక్స్ ను క్రింద సర్క్యూలర్ కుగాను ధరావత్తు పుచ్చుకొనుటకై చర్య జరుగనన్నది. ముందేమి జరుగునో చెప్పజాలము. కాని బొంబయిలో ప్రభుత్వాధికారులు 80 నిరోధక కర్షకు లకలంబించి స్వపరిపాలనాదోషకర్తలనొకటా మాయించిన వాళ్ళురనుట ఇందులక నూదిరనుచున్నది. విల్లింగ్డను ప్రభువు హార్డింజిప్రభుకాలమున నుదాయకు. మల్లుకు ఫర్మప్రభువు హార్డింజిప్రభువర్తన సమసరింతు నని వాగ్దానము చేసి యున్నాడు. అనీవీసెంటు గారియెడల బాంధ్యుల యుక్త రుణ తీయెడల మేము నేటివార్త సమ్మియేముండజాలము ఇప్పటికిని సంపూర్ణముగా సమ్మిటకు మునుపహాత్మక యున్నది. మల్లుకుఫర్మప్రభువు గారి కధితి హార్డింజిప్రభువు ననుసరణముకాదని తిలంపవలసివచ్చుట కష్టముగానున్నది. మల్లుకు ఫర్మ ప్రభువు ఈకష్టమును బావుచు కేమి ఇంకనుమాడవలసి యున్నాను.

రహస్య విచారణలు

మెసపాటేమియు దాక్షిణ్యులవద్ద యధికార్య నిర్వహణమున మహాశయము కలిగిన నమట ఆంగీకృత మయి యున్నది. కాని విషయమున కొంతకాలముగ ఆంగ్లరాజ్యాంగ సభలలో విమర్శ రాజుచునే యున్నది. ప్రత్యేకము బహిరంగ విచారణ యవసరమని తలంచినవారును కొందరున్నారు. కాని కాలమునకు బద్ధులై ఎవ్వరను గందరగోళము కల్పించలేదు. కుములుయందు సంకేదంబు తృప్తిపరచుటకు ప్రభుత్వమువాడు రహస్యముగా విచారణలు నడిపించుటకు తీర్మానించినాడు. విచారణ సభికారులు ప్రత్యేకము రాజ్యాంగ సభోపసంఘముగా నుండరు. కాని ఆ యధికారులలో ఆంగ్లరాజ్యాంగ సభల ప్రతినిధులును, ఆస్ట్రేలియా ప్రతినిధులును నుండరట. ఈ మాటలు ఆస్ట్రేలియా మహాశయము 20-వ కేసిని పత్రికచి. దార్ద సమ్మికో ఆస్ట్రేలియా వారితో గూడ మన వైస్రయము పో సమావేశాతిని గాంచింది. మెసపాటేమియులో పోలీస్ కేస్సు మంతయు మనకే. కాని విచారణంపుములోనికి ఆస్ట్రేలియా ప్రతినిధికి మాత్రము ప్రవేశమున్నది. మన ప్రతినిధిమాట తలపెట్టినవాడే తడు." ఇది నిజపద్ధిభావా?

సర్ డగ్లస్ హేగ్ గారి ప్రకటనము.
అండక, జూలై 28- చాటియేను ప్రాంతమున కుము ముండుట సాగుచున్నాను. గిల్కంబు పోలీసుసేను లకు మధ్య తీవ్రతకు ముద్దము జరుగుచున్నది.

విరోధా మహాసంగ్రామము

గౌరంగమున రహ్యవారు ప్రబల విక్రమ ప్రయత్నము లొనరించుట.

హంగరీమున రహ్యవారి దాడి చక్కగ సాగుచుండుట.

:-

జనరలు హిందెనుబద్ధుగారి సేనలకు విపరీతమగు నష్టము కలుగుట.

ఇటలీ డిప్యూటీ ఆఫీసరువా గుర్రములు—ఇటలీ వారి ఆగ్రహము.

శత్రువుల విమానములు నూతనముగా దాడినటులు—స్వల్పకష్టము.

[రైటు రు ఏ జ స్పీ.]

అందఱు,

మ.తే 4500 లక్షల పానుల ధనసాహాయ్యము.

అందఱు, జూలై 21:—మ.తే 4500 లక్షల పానుల ధనసాహాయ్యము నిమిత్తము జనరలు హిందెనుబద్ధుగారి ప్రకటించినది.

నూతన సేనాసంఘము.

అందఱు, జూలై 22 — ఒక కొత్త సేనాసంఘ మేర్పాటు చేయబడినది. దానికి లూయిస్ బార్బిగర్ ధ్యక్షులు, డిప్యూటీ ధ్యక్షులు ఉపాధ్యక్షులు. జనరల్ చార్లెస్ రాబర్ట్స్ మేజర్ జనరల్ సర్ సెన్సీల్ మెక్రెక్, లెఫ్టినెంట్ జనరల్ సర్ డేవిడ్ హెండర్సన్, మేజర్ జనరల్ సర్ ఫ్రాన్సిస్ డోనాట్, కర్నల్ రాబర్ట్ వైలుం, హెచ్. డబ్ల్యు. ఫాల్టర్ గార్లు సభ్యులు.

యుద్ధానంతరము సైనికుల పింఛెములు.

పురపాలకసంఘ ప్రతినిధులకు చాన్సలర్ గారి క్రత్యుత్తరము.

అందఱు, జూలై 21:— సైనిక సావకాశములకు క్రత్యుత్తరముగా రాయబడిన పింఛెను తీసుకొనినపుడు పురపాలకసంఘ ప్రతినిధు లొకసభయందు తీర్మానించి, ఈ విషయమును క్రత్యుత్తరమువారి ఆర్థిక కాభాగ్యములకు దెలియజేయుటకు కొందరిని పంపిరి. రైలువే యుద్ధానికి సంఘము వారును సభచేసి నికలాంగులైన సైనికులకు యుద్ధానంతరము పరిమోమునీ చక్క ఫిర్యాదలీయవలయునని తీర్మానించి ఈ విషయమును ఆర్థిక కాభాగ్య కార్యకులకు దెలిపిరి.

ఆర్థిక కాభాగ్యముల క్రత్యుత్తరము.

యుద్ధానంతరము పింఛెను అధికారము కిరీటము లుపై 10 లక్షల పానులు గాక మ.తే 60 లక్షల పానుల తీసుకొనినపుడు, దీనికి మించి సాయము అగత్య మగునట్లయిన దానిని క్రత్యుత్తరము వారికి దెలిపిరి. సావకాశములకు దెలిపిరి. దీని కొరకు క్రత్యుత్తరము గా ఒక పన్ను విధించుట క్రత్యుత్తరము వారి కప్పుచున్నందున, ఫిర్యాదులు గాన క్రత్యుత్తరము వారి క్రత్యుత్తరము 800 లక్షల పానుల క్రత్యుత్తరము చేయుచున్నారని యుద్ధానంతరము క్రత్యుత్తరము మిచ్చిరి.

బ్రిటిషువారి యుద్ధప్రయత్నములు

అందఱు, జూలై 22 — గుంటూరు సంఘపు క్రత్యుత్తరము నిధి యొకటి బ్రిటిషువారి సాకాని రహ్యకాలము, సాకాని రహ్యకాలము ముగియునట్లుగా కర్మాగారములను దగ్ధించి మిక్రొవేడినికొరకును బ్రిటిషువారి రైల్వే గొప్పప్రయత్నములను తీయుచున్నారో యాచెను. సాకాని రహ్యకాలము ఒకవదిపాదపును అరికను ప్రయత్నముచేసి అన్ని ప్రయత్నములను విఫలము చేసి సైనిక కార్యములను అన్ని రకములను దగ్ధించి, రైల్వే కార్యములను దగ్ధించి, ఇవికాక కుక్కలను సంఖ్యను పెంచుటకు సాకాని రహ్యకాలము చేసి. యుద్ధకాల పాదపు సైన్యము, వారి ప్రయత్నములను, ఇతర వివిధ సాకాని రహ్యకాలము చేయుచున్నది. జట్టును యుద్ధమునందు దెబ్బ పడిన సాకాని రహ్యకాలము చేసి. ముగిసినపుడు జర్మనులు క్రత్యుత్తరము "వాల్టర్" అను సాకాని రహ్యకాలము చేయుచున్నది.

యంత్రములను సమావేశము.

అందఱు, జూలై 22 — యంత్రములను సమావేశము చేయుచున్నది. ఇట్లు ఇంగ్లండ్ కును జరిగియుండలేదు. మెగనోమెయూ దార్లెట్టు విషయముల చర్చవిధానమును విధించు కర్మచేయవలసి యున్నది. యంత్రములను సమావేశము చేయుచున్నది.

వడదెబ్బ తగిలిన సైనికులు.

రాజప్రతినిధిగారి తంత్రము.

అందఱు, జూలై 20 — వేంబరే గారు కామరూపభూమి ఆస్టర్ గారికి క్రత్యుత్తర మిచ్చుచు హిందె రహ్యకాలము గారు వడదెబ్బ తగిలిన సైనికుల విషయము గాన 15, 19 తేదీలలో పంపిన తంత్రములను చదివిరి. సైనికులందరినీ యిరువండు యంత్రముల వేయవలసియు, ఆకుతక్కులుగా నేర్పబడునట్లు రెండు రెండవతరగతియందు ఒక కాఫీ దుకాణమును, నుండుగట్టులను సరఫరా చేయు బండియును నిర్మించి, ఏబండిలోను సైనికులకిక్రిందకి యుండవలయును. పూర్తిగా విచారించిన వెనుక రహ్యకాలము పంపిరి.

కి చెనర్ జ్ఞాపకనిధి.

అందఱు, జూలై 22:— కి చెనర్ జ్ఞాపకనిధికి 60 వేల పానులు పంపిరి. మేరరాజి గారు, అలెగ్జాండర్ రాజి గారు మ.తే 250 పానులను, లాండ్ నెడవ పురుపు 100 పానులను.

సావ్యగంధ విచారక సంఘము

అందఱు, జూలై 21:— సావ్యగంధ విచారక సంఘము అందఱు రాయల్ ఏషియాటిక్ సొసైటీవారు సర్ మార్టిన్ రెండుగారిని గత్యుత్తరముగా నియమించిరి.

సాల్వేషన్ ఆఫీసరులను నొక విచారము.

అందఱు, జూలై 22:— మేజర్ హ్యూగ్స్ నేడే గారికి కిరీటము మోపిరి. వారి కుక్కలను జనరల్ బూత్ గారు విచారముచేసిరి. సాల్వేషన్ ఆఫీసరులను హిందె సభ్యుల సేవలు విచారముచేసిరి.

ప్రార్థన

జర్మనులు మిత్రముడలినట్లు ప్రకటించుట కార్యచర్యలు.

అందఱు, జూలై 21:— బ్రిటిషు సేనాసంఘమును గుర్తు పట్టిగా విశేషము దొడెట్టు వాగ్దానము చేసిరి.

పులియట్టి చేయుటకు ఇంగ్లండ్ గొప్ప యంత్రములను ముందుగా పంపిరి. ఇంగ్లండ్ గొప్ప యంత్రములను ముందుగా పంపిరి. ఇంగ్లండ్ గొప్ప యంత్రములను ముందుగా పంపిరి. ఇంగ్లండ్ గొప్ప యంత్రములను ముందుగా పంపిరి.

ఈ కుటుంబములను గామినిననుచు సేనాసంఘ పు ఎడమకొన నున్నది. మన సైనికులు జను ప్రభుగా యుద్ధము సలిపి గాని గుంటులను పూర్తిచేసిరి. మన సైనికులను ఇంగ్లండ్ కు పంపిరి. ఇంగ్లండ్ కు పంపిరి. ఇంగ్లండ్ కు పంపిరి. ఇంగ్లండ్ కు పంపిరి.

విచార యుద్ధము.

అందఱు, జూలై 22:— బ్రిటిషువారు పోరాడిరి. బ్రిటిషు సేనాసంఘమును గుర్తు పట్టిగా విశేషము దొడెట్టు వాగ్దానము చేసిరి. మన సైనికులు జను ప్రభుగా యుద్ధము సలిపి గాని గుంటులను పూర్తిచేసిరి. మన సైనికులను ఇంగ్లండ్ కు పంపిరి. ఇంగ్లండ్ కు పంపిరి. ఇంగ్లండ్ కు పంపిరి. ఇంగ్లండ్ కు పంపిరి.

సోము యుద్ధము

అందఱు, జూలై 22 — అందఱునున్న యుద్ధము నిధి యిట్లు వాగ్దానము చేసిరి. అందఱునున్న యుద్ధము నిధి యిట్లు వాగ్దానము చేసిరి. అందఱునున్న యుద్ధము నిధి యిట్లు వాగ్దానము చేసిరి. అందఱునున్న యుద్ధము నిధి యిట్లు వాగ్దానము చేసిరి.

డివిల్లక్సు యుద్ధము.

అందఱు, జూలై 22:— డివిల్లక్సు యుద్ధము నిధి యిట్లు వాగ్దానము చేసిరి. అందఱునున్న యుద్ధము నిధి యిట్లు వాగ్దానము చేసిరి. అందఱునున్న యుద్ధము నిధి యిట్లు వాగ్దానము చేసిరి.

సోమునదిపై ఫిరంగియుద్ధము

అందఱు, జూలై 18:— ఈ యుద్ధము నిధి యిట్లు వాగ్దానము చేసిరి. అందఱునున్న యుద్ధము నిధి యిట్లు వాగ్దానము చేసిరి. అందఱునున్న యుద్ధము నిధి యిట్లు వాగ్దానము చేసిరి.

ఆంగ్ల రంగము.

అందఱు, జూలై 22:— నిన్నటి రాత్రి 45 డగ్లస్ హెగ్ గారిని క్రత్యుత్తరము చేసిరి. సావకాశమున నంతయు విశేషముగా యుద్ధము. జలగలేదు. బ్రిటిష్ రంగమున క్రత్యుత్తరమును కండక్టులలో జొచ్చిరిగాని వారిని వెంటనే తిరిగివేసిరి. మ.తే 100 లక్షల పానులు పంపిరి. మ.తే 100 లక్షల పానులు పంపిరి. మ.తే 100 లక్షల పానులు పంపిరి. మ.తే 100 లక్షల పానులు పంపిరి.

తీవ్రమగు అటవి యుద్ధము

అందఱు, జూలై 21 — ఇటలీలజరిగిన అటవి యుద్ధమును గుర్తు పట్టిగా విశేషము దొడెట్టు వాగ్దానము చేసిరి. అందఱునున్న యుద్ధము నిధి యిట్లు వాగ్దానము చేసిరి. అందఱునున్న యుద్ధము నిధి యిట్లు వాగ్దానము చేసిరి.

అనుబంధములు :-

దేశీయ తంత్రీవార్తలు

(మా స్వకీయ విశేషముల వర్ణనము)

సింహ

రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చిన యుద్ధవార్త.

సింహ, జూలై 22:—ఈ 20-వ తేదీన ఈ కింది తంత్రీ వార్తను హిందూదేశ కార్యదర్శి రాజప్రతినిధిగారికి పంపిరి:—
ఆంగ్ల రంగము.

జర్మనులు బ్రిటిషువారికి ప్రతిగా విజృంభించి ముందుకు సాగించాడని వారి ప్రకటనలు విఫలమయ్యెను. ఈ యుద్ధమునందు జర్మనులకు సహాయము క్రొత్త పటాలములు జచ్చెను. 18-వ తేదీ సాయంత్రము 5-30 గంటలకు జర్మనులు తమ ప్రభుత్వ ప్రయత్నముచేసి ఫిరంగి యుద్ధము నలిపిరి. రాత్రి యంతయు దెబ్బిల్లి అడవియందు యుద్ధము కడు తీవ్రముగా నుండెను. విశేష నష్టముతో జర్మను లెట్లెట్లో పోరి దెబ్బిల్లి అడవియందు కొంతభాగమును స్వాధీనము చేసికొని లాగి వాలుకు ఉత్తరపు మార్గము ప్రకటించగలిగిరి. కాని 19-వ తేదీన ఆ స్థలములందు చాలభాగమును మేము మఱల జయించితిమి. జాట్లబాట్ మైదానమునందు శత్రువులు మామూల ప్రయత్నములు సలిపి విఫలమయ్యెరి. గిల్గాంటులుండి శత్రుసేనలు వచ్చుచుండగా బ్రిటిషువారి అగ్నిబృందము వారిని తిరిగి నెట్టి. మొత్తముమీద జర్మనుల విశేష ప్రయత్నములవలన ఫల మేమియు గలగలేదు.

పరామ రంగము.

పరామ రంగమునందు విశేషము లేమియులేదు. సోమ నదికి దక్షిణమున పరామవారు కొన్ని శత్రుకందకముల వాక్ర మించుకొని, ప్లోరంగమునకు తూర్పున కొంతమందికుకల్పిరి. సోమనదికి రెండు ప్రక్కలను కలిపి వర్షము తీవ్రముగా నురి యుచున్నది.

రమ్య రంగము.

రమ్యరంగమునందు మార్పుమియులేదు. రమ్యనదీతీర ప్రభుత్వము కాల్పులనుకనుమలందు నుండుట సాగుచున్నది. జల్లొనికా, జులీనాచుక్క ప్రదేశములందు యుద్ధము జరిగెను.

ఇటలీ రంగము.

నెనూవియో పర్వతమునకు శత్రువుల ప్రయత్నము లన్నియు విఫలమయ్యె:వి. పోకాలోయందు ఇటలీ వారు ముందుకు సాగుచున్నారు.

కుకమ్మ రంగము.

రమ్యనదు త్రోవజాండు వత్తరమునను, బైబర్తు పర్వతమునకు రమ్యనదు జనమందును ముందుకు పోవు చున్నారు.

కడిచిన 3 వారములలో జరిగిన ఫలము ననుసరించియే ప్రస్తుతయుద్ధము సాగుచున్నది. బాగుగా తీర్చిదైన మృత్యువుల ముందట జర్మనుల పని సాగుటలేదని సోమయుద్ధము వలన తెలుపబడుచున్నది. సోమనది తత్తరమునను దక్షిణమునను బ్రిటిషువారు జయించిన స్థలము జర్మనులు 5 మాసములలో ఔర్ సురంగమున జయించిన స్థానముకంటె ఎక్కువ బలవంతమైనదియు ఎక్కువ విస్తీర్ణముగలది యనె యున్నది. బ్రిటిషువారు పరామవారు జర్మనుల పంపును భేదించగలుగుచున్నారు. మనసేక శత్రుసేనకంటె బలవంతమైతి. శత్రువుల బలహింసలేదని మనము పిల్చిచేయుగలము. వారి ధైర్యము కడుగంటుచేయుగలము. జర్మనుల ప్రతిముట్టడులు సలుపవచ్చును. వారివలన వారికే నష్టము గలిగి యుద్ధము త్వరలో ముగియగలదు.

మొసపాటేమియో

సింహ, జూలై 22:—మొసపాటేమియోలోనిపుడు చల్లగాలి ఏచుచున్నందున బేడిమి చాల తగ్గినది.

హిందూదేశపు నిలువసేన ఉద్యోగులు

హిందూదేశపు నిలువసేనతోటకు 20 ఉద్యోగులను కూర్చుటకు ప్రభుత్వము వారు రజుబుచ్చిరి. వీరిలో 7 గురు సివిలు సర్వీసునకును, 3 పోలీసు సర్వీసునకును, 2 కమిషన్ డిప్యూటీ కమిషన్, 2 ఫార్మల్ కమిషన్, విద్యార్థులకు నియమించబడుదురు.

రైలువే సంఘములనభ

రైలువే సంఘముల నభ ఆక్టోబరు 16వ తేదీ సింహ నగరమున సమావేశ మగును.

మద్రాసు

మెట్టాఫ్ స్వరణ చిహ్నము

రాజమహేంద్రవరపు నభ

(మా స్వకీయ విశేషముల వర్ణనము)

రాజమహేంద్ర జూలై 22:—విస్తృత సాయంత్రము 5-30 గంటలకు కాకినాడ వాస్తవ్యులకు దుశ్శేటి శేషగిరివారు పంతులుగారి యాజమాన్యము కింద కీర్తిశేషులయిన ఇ. పి. మెట్టాఫ్ వారగారియందు తమ కృతజ్ఞత దెలుపుటకు విద్యార్థులు మా పురపాలకుల సర్వకళాశాలలో శోకనభ గాదిం చిరి. మెట్టాఫ్ వారగారి సంతానమునకు తమ సానుభూతిని పంపు నిమిత్తముక తీర్మానమును, దొరగారి శాసనము చిర కాలము ఆంధ్రదేశమున విజృంభింపుటకు మదితీరిని చందాలను వకూలు చేయుటకు మదియొక తీర్మానమును జేసిరి.

నైనిక సహాయము

ఉదకమండలము జూలై 22:—రణరంగమునండి వెల్లింగ్టన్ మున్నగు ప్రదేశములకు వెల్లింగ్టన్ గాములు తగిలి నట్టియు రోగకడివట్టియు నైనుటకు సౌకర్యములను సమ కూర్చు నిమిత్తము జనరలువై రీగారికి చెప్పి పురి యుద్ధనిధి శ్రీలకాపువారు రు 1000 లు పంపిరిని పెట్టుటకు ప్రార్థి గారు ప్రకటించిరి.

బొంబాయి

నియోజనము రద్దు చేయబడుట.

పూనా, జూలై 22:—సంప్రదించి దివిజన మహమ్మ దీయులు ఇబ్రహీంజీ ఆదాజీ ఫీరభాయిగారిని బొంబాయి కానసభలో నభ్యునిగా నియోజించిరి. ఈ నియోజనము నందు ఇబ్రహీంజీ మహమ్మ జాఫరు గారికి ఫీరభాయిగారికంటె వోట్లు కొంచెము తక్కువగను తక్కిన వారందరికంటెను హెచ్చుగను వచ్చినది. భాండేవలోని బామ్నగరు నివాసులు వోట్లచ్చినవో అదటి మహమ్మదీయ బాలికాపాఠశాలకు 2 వేల రూపాయలను విరాళ మిచ్చెనని పీరభాయిగారు ఆశ పెట్టి వోట్లకు సంపాదించినందున నియోజనము చెల్లగూడదని జాఫరు గారి రాజీపేయిరి. బొంబాయివారతనమువారు ఆ ఆశ్చర్యమును స్థిరపరచిరి. కావున నియోజనపదగోతవారు ప్రజోపయోగకరములగు ప్రతిష్ఠాపనములకు విరాళ మిచ్చెద మనటగూడ నియోజనమునకు చెరుపేయని దీనివలన నిర్ధారణ మగుచున్నది.

“తాతా అయిరను స్త్రీలుకంపెనీ”

ఏజెంట్లు కమిషనును హెచ్చింపవలె ననిరి. మూలధన మును మూడుకొట్లు చేయవలె ననిరి. ఈ రెండు ఎక్కిమును వాటాదారులందరు శాఖాధిపతులున్నారు. ఏజెంట్లకు కమిషను మొత్తము 50000 రూపాయలకంటె హెచ్చుగా మట్ట గూడదు ఇప్పుడు వారికి 100-కి 5 వంతున కమిషను ఇచ్చు చున్నారు. వారింకను హెచ్చుగ నియోజనమేనని కోరిరి. అందు లకు ఈనెల 27-వ తేదీ గురువారమునా డొక కథ జరిపి నిర్ధారణ చేసెదరు.

సాల్వేట్టి మెయిలుస్టీమరు

ఇంగ్లండుకు 17వ తేదీ తపాము తీసికొని పోవుచున్న సాల్వేట్టి అను స్టీమరు ఈనెల 21వ తేదీ ఏడెకోరేవు చేరినది

“ఫైబరు” అను స్టీమరు.

బొంబాయినుండి 8వ తేదీన బయలుదేరిన “ఫైబరు” అను స్టీమరు 22 వ తేదీన మార్సేయి చేరినది

ఇంగ్లీషు మెయిలుస్టీమరు.

ఈనెల 7వ తేదీన లండనునుండి బయలుదేరిన “కాస్టర్” అను మెయిలు స్టీమరు 22 వ తేదీన పోర్టుస్కోరేవు చేరినది. దీనియందు 18 వ తేదీ ఇంగ్లీషుకలహం గలవు.

మొసూరు

బెంగుళూరు బాంకి అపీలు.

బెంగుళూరు జూలై 22:—బెక్కలా కంపెనీ యజమాని డాక్టరు మిదుభర్తగారు పోస్టుకు ఆను నతనిని ఆ కంపెనీ నికి మేనేజరుగా నియమించి పారామర్శిగాను నిచ్చిరి. ఆ మేనే జరు తన భీమాను ఆ పారామర్శిగామాను బాంకివారికి కరుకు బెట్టి రు 8000 లు బయలు పుచ్చుకొనెను. వారు భీమానుబట్టి రు 842 లు కనూలు పెట్టుకొనిరి. మిగతా సామూహిక రు 2814 లకు మిదుభర్తగారిమీద దావాచేసిరి. జిల్లాజడ్జి గారు ఆ దావాను ప్రోత్సహించిరి. అందుమీద బాంకివారు రెసిడెంటు గారి ఎదుట ఆపీలుచేసిరి.

బంగాళము

ఆయిల్ కంపెనీ ఆవరణమున నిష్పంతుకొనుట.

కలకత్తా జూలై 22:—బజ్ బజ్ కడ్ల ఏషియాటిక్ టెట్రాలియం కంపెనీ ఆవరణమున మధ్యాహ్న సమయమున ఒకచోట నిష్పంతుకొనినది. మాటువేయ ఇనుకకాడ మానె తొట్టిమీదపడి అది పేలిటవలన అగ్నికలిగినది. పనివాడు త్వరగా కట్టలతో ఇనుకతెచ్చి దానినైచేసి నిష్కరుచల్లార్చిరి. ఇనుక త్వరగా వేయబడుచున్నందువలన అగ్నిప్రకృతినన్న ఇండ్లో బర్మాకంపెనీ ఆవరణమునకు పోలేదు. నిష్పంతు కొనినచోట కనారా చివరభాగము భ్వంసమైనది. మానెనిపు మరలన్నియు విరిగి చెడిపోయినవి. మానెయొ చాల నష్ట మయ్యెను. 15 నుండి 20 వేల రూపాయలవఱకు నష్టము కలిగినదని మదింపు జేయబడినది.

డిల్లీ

డిల్లీవార్తలు.

డిల్లీ జూలై 22:—సర్ బాబ్బిబారమ్, లోగార్డు 20 వ తేదీన డిల్లీయందు నూతనగర్ ప్రదేశమును జూచిరి. వ్యసాయకుల కనుమలనునుంట్ల దర్శ ముచునది. గో ధుమలధరయంకకు ఎక్కువగానున్నది. 22 వ తేదీన దానివెల రూపాయికి 10, 10½ నేర్లు యునువానికి వరదలవచ్చి కల్ల ప్రదేశముల నిండపొయియున్నవి.

బరౌ

సామూజ్య శాసననభ

బర్మాకానసభ ప్రతినిధి

రంగూను, జూలై 22:— బర్మా కానసభయందలి ఆసభికార సభ్యులందఱు ఆవరణిర్ యు. బాటాగారిని మఱల సామూజ్య శాసననభ సభ్యునిగా నెన్నుకొనిరి.

ఇటలీ

ఇటలీవారి విక్రమము.

రోము, జూలై 22:—రాయలు కనుమరు ఇటలీవారు వశపరుచుకొనిరి. వాలోను కొండల పూర్తిగా వశపరుచుకొనిరి. మరికొన్ని విజయములనుగూడ బడసిరి.

గాయపడిన ఇటలీ డిప్యూటీ ఆస్టియావారు ఉరిదీయట.

సిక్కుల బెట్టిస్టి అనునతడు (టెంటులో ఆస్టియా డిప్యూటీగానుండెను. అత డిప్రుకు ఇటలీవారి పక్షమున పోయి చుండె. మాంటీ కాల్వొయెద్ద నతనికి ప్రాణాపాయ కరముగా నుండు తగిలినది. అట్లుపడినచో చానున్న కానిని ఆస్టియా నైనికోవ్యోగులు కొనిపోయి ప్రత్యేకముగ మరీ యుకానిని తంత్రీవార్త నిచ్చి పిలిపించి ఉరిదీసిరి తెలిసినది.

ఇట్లు శత్రువుల తిరుగుమరదీసికందులకు రోము నగరమున నేడు ప్రజలు గుంపులు గూడి “సిక్కుల బెట్టిస్టిదేశముకొరకు సాగిణముల సరిపించెను. మాంతకుల సంతమొందింపుడు” అని కేకలువేయచు పీఠులపైటల తిరిగిరి. మేమునుగారును చాలమంది ప్రాప్తపర్వత డిప్యూటీలును ఉపద్యసించిరి. శత్రువులు చాల ఘాతుక కృత్యములను చేసిరి గాన దొరతనము వారు జర్మనులవై యుద్ధమును ప్రకటించరలెను. శత్రుజేతముల వారిని నిర్బంధించరలెను. వారి సామ్రాట వశపరుచుకొనరలెను, అని వారు నడిచిరి.

ఇటలీవారు తక్కినవారిని గూడ శత్రువులలోచేర్చుట.

1915 సంవత్సరము జూనునెలలో ఆస్టియానుగూర్చి ఇటలీవారు చేసిన కాననము తక్కిన శత్రుదేశముల కన్నింటి కిని గూడ నిపుడు వర్తింప చేయబడినది.

జర్మనీమీద యుద్ధమును ప్రకటించుట.

ఇటలీవారు కొద్దిరోజులలో జర్మనులవై యుద్ధమును ప్రకటించెదరని బెర్లినునుండి తంత్రీవార్తలు వచ్చుచున్నవని ఆ మెన్షరుడం విలేఖు (ఎక్స్ప్రెస్) పత్రికకు వార్తినె. ఇటలీ వారికిని మిత్రులందరి వారికిని నెయ్యయత్వ్యలో మరింతదృఢ మగునని రోమువిశేషము సిక్కులబోస్టిల్ గారు చెప్పిరిని డెయి లీటెలిగ్రాఫు పత్రిక వార్తినెనది.

చాల శ్రేష్ఠమైన ముక్కుపాడి.

పలము 1-కి రూ 0-1-8.	పిత్త 1-కి 8-0-0
సుగంధ ముక్కు పాడి	
బుడ్డి 1-కి 0-4-0	డబ్బా 1-కి రూ 2-0-0
కే. పొన్నురంగ మొదలియారు,	
(253) ముక్కుపాడి వ్యాపారులు,	
పోస్టువాక్కు నెం. 175, మద్రాసు.	

THE GREAT WAR.

Extensive Russian Operations on Riga Front.

RUSSIAN ADVANCE ON HUNGARY: STEADY PROGRESS.

General Hindenburg Suffers Colossal Casualties.

ITALIAN DEPUTY HANGED: INDIGNATION AGAINST AUSTRIANS.

HOSTILE AIRCRAFT ATTACK ON SUEZ: FEW CASUALTIES.

CHARGE OF SEDITION AGAINST MR. TILAK: PROCEEDINGS BEFORE POONA MAGISTRATE.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

Vessels Sunk.

LONDON, July 23. The Danish Motor vessel "Samsø" has been shelled by a submarine and has been towed into Tyne in a water-logged condition. The Swedish sailingship "Juno" and the Norwegian sailingship "Sams" have been sunk.

North of Scotland. Declared Military Area.

LONDON, July 22. Scotland northward of the line from Loch Aish to Inverness inclusive has been declared special military area. Apart from the ordinary inhabitants of it and of adjacent areas visitors will not be allowed without the permit of the commandant and railways may not take passengers not provided with the permit.

The "Discovery" Ready to Sail. Relief to Shackleton Party.

LONDON, July 23. It is officially announced that Government has decided to despatch the Hudson Bay Company's ship "Discovery" especially built for Antarctic exploration, which has been placed at the Admiralty's disposal to relieve the members of the Shackleton's Expedition stranded on Elephant Island if they are not rescued before, the "Discovery" which is fitting out at Devonport, is ready to sail. Lieut. Commander James Fairweather, an experienced ice-master, has been appointed to command the vessel.

The New Army Council. Its Constitution.

LONDON, July 23. The new Army Council has been formed, with Mr. Lloyd George as President, and Lord Derby as Vice-President. The other members are: Generals William Robertson, Cowans Macready, David Henderson, Von Donop and Robert Whigham, and Mr. H. W. Forster.

GIGANTIC WORK IN MUNITIONS FACTORIES.

Correspondent's Tour.

LONDON, July 23. Reuter's special representative has visited the munitions and shipbuilding centres and naval bases in the United Kingdom, and witnessed the gigantic work Great Britain is performing in the Allied cause. For instance, he steamed the whole morning along the river through a famous shipbuilding centre. Both banks were lined with warships and merchantmen of all sizes and kinds, all being constructed at a double rate previously regarded as not possible. The warship, dimensions, speed and gunpower must not be hinted at, and no description can be given of the mysterious vessels hidden behind canvas screens. He saw also most of the ships damaged in the battle off Jutland, including the "Warspite," which the Germans claim to have sunk, repaired and ready for sea.

£ 450 Millions for the War.

LONDON, July 23rd.—A supplementary vote of credit of £450 millions for the war is officially announced.

Pensions After the War. Deputation to Mr. McKenna.

LONDON, July 23. Mr. McKenna to-day informed a deputation of municipalities that a grant of £6 millions had been placed at the disposal of the statutory committee on pensions after the war in addition to £1 million already granted. Further amounts should be the result of voluntary subscriptions, not taxation, as urged by the deputation. The Government were spending £80 millions yearly on separation allowances and pensions, and the sum was growing weekly.

The Troop Train Tragedy. Matter Under Investigation.

LONDON, July 23. In the House of Commons, Mr. Chamberlain, in reply to Mr. Astor, read telegrams from the Viceroy, dated the 15th and 19th June and the 15th and 20th instant regarding the troop train incident, stating that the train carried three medical officers, two second-class carriages fitted as hospitals with fans, a coffee shop and a good supply of ice, and there was no over-crowding. The matter is being investigated, and a full report will be issued as soon as possible.

School of Oriental Studies.

A New Governor.

LONDON, July 23. Sir Mortimer Durand has been nominated Governor of the School of Oriental Studies by the Royal Asiatic Society in succession to Lord Reay, who has resigned on account of his frequent absence from London.

A Salvation Army Wedding.

LONDON, July 23. General Booth has solemnised a marriage between Major Hugh Sladen and Capt. Motee Booth-Tucker, daughter of Commissioner Booth-Tucker. A number of Indian members of the Salvation Army were present.

The Kitchener Fund.

LONDON, July 23. The Kitchener Fund now amounts to 60,000 sterling. Queen Mary has given 250/-; Queen Alexandra 250/- and Lord Landsdowns 100/-.

Rev. Frank Woods, Vicar of Bradford has been appointed Bishop of Peterborough.

France.

TERRIBLE WOODLAND FIGHTING.

British Progress.

ALLAHABAD, July 23. LONDON, July 22nd.—The correspondent of the "Times" endeavours to convey an impression of the recent woodland fighting. The enemy have been in possession of these woods for a period of eighteen months and have run trenches across them, fixed barbed wire entanglements from tree to tree, constructed dugouts forty feet deep and strong positions at corners. Other advantages of his position are the drives for forestry purposes which run through the woods, but our guns have invariably smashed down trees in all directions and ploughed the earth into pits and ridges. The chief difference between the ridges and the remainder of the wood now is that the former are more easily swept by the enemy's machine-guns. Fighting in these woods is always terrible. Nevertheless, we have cleared out over a score of them from half an acre in extent.—"Pioneer" special cable.

Object of German Counter-Attacks. Gaining Time for Defence Preparation.

ALLAHABAD, July 23. LONDON, July 22nd.—A Press correspondent at the British front expresses the opinion that the German counter-attacks are not made in the hope that they will succeed in recovering or holding anything the enemy has lost. Their object is rather to gain time for the preparation of new defences further back. The correspondent in question and other correspondents at the front highly praise the conduct of certain London regiments, including the Queen's Westminster, the London Rifle Brigade, and the London Scottish on the extreme left of the original advance near Gommecourt. Our men broke through successfully, but neglected to clear up the dugouts whence the enemy emerged with machine guns, which he succeeded in bringing into action. These, together with the German curtain fire, prevented our supports from coming up. Our front line was thus isolated under heavy fire of all kinds, but the troops repulsed the counter-attacks and finally, in diminished numbers, fought their way back.

Aerial Activity.

Destruction of German Machines.

LONDON, July 23. A British communique says:—There is nothing important to report on the British front. Our airmen destroyed six hostile aeroplanes. Several other German machines were forced to ground damaged. One British machine was brought down by gunfire and two others are missing.

Germans Demoralised.

PARIS, July 23. In an interview, Sir Douglas Haig said:—"The supreme decisions of the war are on the battlefields of the west. There it is we must impose peace for which it will be worth our while to have fought, for we shall have earned it."

An Unexpected Blow Struck.

LONDON, July 23. Reuter's representative at headquarters wires:—The blow struck at the enemy on the 19th instant was made at a spot where it was apparently unexpected on a front of

TELEGRAMS.

3600 yards, south of Armentieres. The artillery for five days previously had insistently pounded the entanglements and rain soaked parapets on the whole front. The bombardment quickened in the morning of the 19th instant on the above sector and the range was lifted in the evening to form a barrage. Then an infantry attack, was launched, and in it the Australians took a full share. German artillery and machine-guns, hitherto comparatively silent, opened very hotly immediately the assault started, but the Australians and the British, some of whom were receiving their baptism of fire, swept on without wavering over spongy "No-Man's Land" and bayoneted and bombed and made prisoners those Bavarians who dared to remain in the front line. We destroyed dug-outs, mine-shafts, stores and wires, and withdrew with the booty and prisoners who were in a woe-begone state. Incessant raids have demoralised the Germans, and this confirms the impression of their value. These incursions are wearing the enemy down.

A German and His Iron Cross.

The following incident occurred during the final clearing up at Ovillers. An officer prisoner offered a subaltern of the guard his iron cross for "doing what we considered impossible." The subaltern thanked him, but declined it, saying that Britons were not accustomed to depriving an unfortunate enemy of his reward for bravery.

Combats in the Air.

General Sir Douglas Haig, in a "communique" last night, reported a comparative lull in the main battle-area. The enemy entered our front trenches in the Leipzig salient, but were immediately driven out. The general situation is unchanged.

Aviators in fine weather yesterday continued successful attacks on points of military importance. Hostile aircraft was inactive till the evening, when there was much fighting behind the German lines. One of our offensive patrols encountered eleven German machines, three of which were shot down, one being in flames. Another encounter between four British and six German machines lasted forty-five minutes. One Fokker was shot down, and another was badly damaged by our fire. The remaining four broke off the night. During many other airfights a fifth German machine was forced to the ground. Our total losses during the day were one machine.

The Assault on Delville Wood.

It is now established that the enemy's assault on Delville Wood on a front of 2,000 yards on the 18th instant was made by at least thirteen battalions drawn from four different divisions. The enemy's losses were correspondingly great.

Artillery Activity.

LATER.—A British "Communique" reports that artillery on both sides has been more active during the past twelve hours. The British front line and support trenches in several places have been heavily bombarded with gas shells and tear shells. There was nothing else important.

Fighting Resumed on Greater Part of Front.

LONDON, July 23. The Communique from General Haig this afternoon says:—The battle was resumed to-day on whole front from Pozieres to Guillemont. Near Pozieres, outer German works were carried by Australians and Territorials. The fighting has reached a stage of intense violence. Territorials and Australians, attacking from south-west and south-east respectively, carried German outwork at Pozieres by assault shortly after midnight. Violent fighting is now proceeding in a village, where Germans are resisting desperately with large numbers of machine-guns. Fighting is equally intense on other parts of the front. No definite progress has yet been reported. At one time in the morning we had recaptured the whole of Longueval, but the enemy regained the northern end of the village. Similarly, the outskirts of Guillemont have already twice changed hands.

Artillery Fighting on Somme.

PARIS.—This afternoon's Communique reports artillery firing on Somme. A night attack against our positions, south of Soyecourt, collapsed under our fire. There has been bombardment at Fleury and grenade throwing on the outskirts of Chaper-Sainte-Ene. Enemy attack at Leepartiges was repulsed by machine-gun fire.

PARIS.—Last night's communique said that there had been nothing to report since the morning. A German aeroplane bombed Bellort. The damage done was insignificant.

Enemy Attack Collapses.

French Airmen's Successful Work.

LONDON, July 23. PARIS.—A communique says there was a violent bombardment on the right of the Meuse; an enemy attack south of Damloup collapsed. The Germans were heavily repulsed in the Vosges north-west of Saint Die. The communique reports continued aerial activity. Our squadrons yesterday thrice bombarded the railway yards at the Metz Sablon station, which is the principal distribution point for stores and troops for the Verdun front. Over a hundred bombs were dropped on the station building and siding and heavy damage was observed. A German aeroplane dropped bombs on Bellort, but did no damage.

French Progress.

LONDON, July 23. PARIS.—A communique says:—On the right of the Meuse we progressed in Fleury region, taking prisoners. Nothing of importance occurred elsewhere.

A French Steamer Sunk.

LONDON, July 23. The French steamer "Cottois" has been sunk. The crew have been landed at Algiers.

TELEGRAMS.

Russia.

Russians Cross the Dvina.
Great Offensive Begun at Riga.

LONDON, July 23.

A German communique admits that the Russians have crossed the Dvina. This is not mentioned in the Russian communique but it has now leaked out in Petrograd that the Russians have begun extensive operations on the Riga front. The first intimation was a telegram to the "Novoe Vremya" announcing the capture of three lines of German trenches and many prisoners and guns. Now the Riga correspondent of the "Bourse Gazette" describes the population of the town as listening with great joy to the tremendous bombardment which commenced on July 16th.

The Allies' Aim.

Russian General Interviewed.

General Russki, interviewed in Petrograd "en route" for Finland, whither he is going for a period of convalescence, said that the Allies were aiming at continuous pressure at a number of different points. If they avoided the mistake of advancing too quickly the end would come sooner than was expected.

Steady Advance on Hungary.

LONDON, July 23.

PETROGRAD.—A communique says:—The Russian advance continued south of the river Lipa. General Sakharoff's troops on the 20th and 21st instant, captured three hundred officers and twelve thousand men, including a general and a colonel. These captures bring the Austrian and German losses since July 16th to 26,000. An Austrian regiment was surrounded on the right bank of the Styra, south of its confluence with the Lipa, and surrendered. The Russians are steadily advancing on Hungary and have captured the heights of Marmarosziget.

Enemy Works Penetrated.

PETROGRAD.—A communique says:—Fierce fighting is taking place on the left wing of the Riga position. The Russians have penetrated enemy works at several points.

Hindenburg's Trenches Broken Up.

LONDON, July 23rd.—Reports received in Rome from Petrograd state that General Kuropatkin's artillery has broken up Marshal Hindenburg's trenches and caused colossal casualties. Marshal Hindenburg has lost heavily in counter-attacks.

Enemy's Positions Taken.

LONDON, July 23.

PETROGRAD.—A communique says:—Above the junction of the Styra and Lipa we dislodged the enemy from organised works and captured large quantities of arms. The enemy fled in disorder. At Berestechno, where fighting is proceeding, we have taken 1,600 prisoners.

The Fighting on the Styra.

Enemy Routed, Many Prisoners Taken.

PETROGRAD.—A communique states three thousand prisoners have been taken at the junction of the Styra and the Lipa. General Sakharoff's troops were subjected to a concentrated bombardment while crossing the marshes in the Lipa Valley, but they crossed the river and routed the enemy, pouring a deadly fire into the fleeing columns. They took a thousand prisoners and several guns.

Foreign Minister's Resignation.

M. Sazanoff's Successor.

LONDON, July 23.

M. Sazanoff, the Russian Minister for Foreign Affairs, has resigned. He is succeeded by M. Sturmer, who retains the Premiership. M. Khvostoff is appointed Minister of the Interior and M. Mackaroff Minister of Justice.

The Tsar's Rescript.

The Tsar, in a rescript addressed to M. Sazanoff, dwells on that minister's zeal in the service of his Majesty and of Russia, and regrets that the state of his health has compelled him to resign.

Italy.

Italian Deputy's Martyrdom.

Hanged by Austrians.

LONDON, July 23.

ROME.—It transpires that Signor Bettisti, formerly Austrian Deputy for Trent, who was fighting with the Italians, was mortally wounded at Monte Corno, but was picked up by the Austrians and hurried off to Trent, where he was hanged, the hangman being summoned by telegraph.

Demonstrations at Rome.

LONDON, July 23.

ROME.—Huge representative processions marched to the capital to day to commemorate the martyrdom of Signor Bettisti. Dense crowds in the streets shouted "Death to the assassins". The Mayor and several professors and deputies made speeches in which they referred to the unspeakable barbarity of the enemy and urged the Government to reply by declaring war on Germany, interfering enemy subjects, and seizing enemy property.

Italy and Germany.

Declaration of War Expected.

LAHORE, July 23.

LONDON, July 22nd.—The Exchange correspondent at Amsterdam says:—Berlin telegrams foretell an Italian declaration of war in a few days.

According to the "Daily Telegraph's" Rome correspondent Signor Boselli told the journalists that further tangible proof of the solidarity between Italy and the Allies would presently be forthcoming, and that M. Sazanoff's special cable.

Italian Resignation Extended.

ROME.—A decree extends to all enemy countries and their allies retaliatory measures adopted against Austria in June 1915.

TELEGRAMS.

Progress of Italian Offensive.

LONDON, July 23.

An Italian communique says:—The Italians captured Roile Pass and have scored other successes completing the possession of the Vallone Mountain.

EGYPT.

A Turkish Force in El Arish.

Aircraft Attack on Suez.

LONDON, July 23.

It is officially announced that a Turkish force is reported to have advanced westward of El Arish to five miles east of Katia, where it is entrenching. Our mounted troops are getting into contact with the enemy.

Hostile aircraft attacked Suez on 21st instant. There were few casualties.

Bombs Dropped on Suez.

LONDON, July 23.

CAIRO.—Turkish aeroplanes have bombed Suez and a bomb was dropped on Port Tewfik.

Turkey.

Russian Captures in Caucasus.

LONDON, July 23.

PETROGRAD.—A communique says:—On the Caucasus front we have captured 430 men in the Kial-Kitchev district and important convoys.

Occupation of Kighi.

A Retreat.

LAHORE, July 23.

LONDON, July 22nd.—A Russian official statement says that the Russians have occupied Kighi at the junction of the roads from Erzerum and Baiburt to Erzingan, and admits a retreat in the neighbourhood of Revanduz.

Mesopotamia.

Skirmishes on Euphrates Line.

Between Friendly Arabs and Turkish Marauders.

SIMLA, July 23.

Near Nasiriyah, on the Euphrates line, there have been skirmishes between the Arab tribes, friendly to us, and marauders in the pay of the Turks. Attacks by the latter were repulsed, and they were forced to flee with the loss of fifty camels.

Mesopotamia Temperature: Considerable Fall.

SIMLA, July 23.

The long expected shamal is now blowing and has produced considerable fall in the temperature. Near Nasiriyah on the Euphrates line there have been skirmishes between the Arab tribes, friendly to us, and marauders in the pay of the Turks. Attacks by the latter were repulsed and they were forced to flee with the loss of fifty camels.

Persia.

Persian Ultimatum to Turkey.

LAHORE, July 23.

LONDON, July 22nd.—A "Central News" telegram from Washington says that the State Department learns that Persia has sent an ultimatum to Turkey regarding trespasses in Persia.

Sweden.

SWEDO-GERMAN TRADE.

Hampered by Russian Navy.

LAHORE, July 23.

LONDON, July 22nd.—An American drug trade organ reports the recent shipment of half a ton of toluene for Sweden. It is assumed that it is destined for Germany. It has recently been reported that the Russian navy is seriously hampering Swedo-German trade.

Warning to Submarines.

LONDON, July 23.

STOCKHOLM.—It is announced that submarines entering territorial waters are liable to be attacked by Swedish armed forces without warning.

United States.

U. S. Naval Programme.

Provision for New Construction.

LONDON, July 23.

WASHINGTON.—The Senate has adopted the Naval Appropriation Bill. It provides for a three year's construction programme, including four Dreadnoughts and four battle cruisers to be built immediately. The Bill provides for the expenditure of 315,800,000 dollars in the first year, being forty-five millions and eight hundred thousand more than in the Bill passed by the House of Representatives.

Starving Poland.

President Wilson's Appeal.

LONDON, July 23.

President Wilson has personally appealed to European rulers to co-operate in feeding the starving population of Poland. He asks the British, French, and Russians to allow the passage of foodstuffs and the Germans and Austrians to guarantee that they shall be exclusively allotted to civilians.

U. S. Ambassador to Ask Reasons.

LONDON, July 23.

WASHINGTON.—After a Cabinet Conference the State Department has instructed the Ambassador in London to ascertain what American businessmen have been placed on the black list and to enquire the reason.

TELEGRAMS.

U. S. and Mexico.

Proposed Joint Commission.

LONDON, July 23.

Negotiations are proceeding favourably with Mexico for the appointment of a joint Commission to settle border differences.

A Bomb Explosion at "Preparedness Parade"

LONDON, July 23.

SAN FRANCISCO.—6 persons have been killed and 29 injured by a bomb explosion among the spectators of the "preparedness parade". A bomb was concealed in a suit case placed in front of a house which was demolished. Several persons received a postcard conveying a warning which was however disregarded.

INDIAN TELEGRAMS.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla.

War Cable to the Viceroy.

The Somme Battle Front.

SIMLA, July 23.

The following telegram, dated the 20th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The powerful counter-offensive which the Germans directed against the British has failed to pierce the British lines. Very large German reinforcements had been collected for this attack. The first assault after an intense artillery fire was delivered in dense masses at 5.30 in the afternoon of the 18th. Fighting continued all night and was particularly violent in the Delville Wood. After suffering very heavy losses the enemy succeeded in recapturing a portion of the Delville Wood and obtained a footing in the northern outskirts of Longueval, but during the 19th the British regained most of the ground lost. Three separate assaults on Waterlot Farm completely broke down, as the British fire dispersed the large body massing to attack the farm from the direction of Guillemont. On the whole the progress made by this powerful German effort was practically "nil."

On the French front things are fairly quiet. The French in a small operation, south of Somme, seized some trenches. They also made some progress east of Fleury before Verdun, where uninterrupted bombardment on both banks continues.

Other Fronts.

The situation on the Russian front is unchanged, though the Russian infantry are making progress towards the Carpathian passes, and fighting has taken place in the mountain and wooded districts of Jablonica and Zabie.

The Italians repulsed attacks on Mount Pasubio and made some advance in the Upper Posina valley.

The Russians are advancing south of Trebizond and west of Bahurt.

Influence of Recent Events.

The course of the war has been profoundly influenced by events in the past three weeks. The battle of Somme has proved that the lines held by the Germans cannot resist the onset of efficient troops. It has also proved that the allies are more efficient than the Germans, for the positions, seized by the Allies, north and south of Somme, are at least as difficult and twice as extensive as those which the Germans have been able to seize near Verdun during five months. The French and the British have the power to breach German lines. Our troops are superior alike in efficiency and in mass. We can drain his reserves of strength and lower the German morale. Breaches in the lines will multiply and lines be rolled up in sections. German counter-attacks will be attempted, but they only speed up the wastage of German reserves, and so tend to shorten the war.

Another War Cable.

SIMLA, July 24.

The following telegram, dated the 21st instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

ADVANCE IN DELVILLE WOOD.

The British having repulsed the powerful German counter-attack are regaining, bit by bit the ground the Germans had recaptured. We have made progress in Delville Wood and Longueval and north of Longueval. Bazentin line have advanced for a thousand yards in face of stubborn opposition. Heavy fighting continues in northern outskirts of Longueval and in Delville Wood.

Aeroplanes Flying.

The British aeroplanes, since the offensive began, have been flying in large numbers far behind the enemy lines. They have carried out successful bombing enterprises by day and night, and on the 19th dropped many tons of explosives with marked success on the railway centre, enemy aerodromes and other important points.

HEAVY ENEMY LOSSES.

The German losses have been exceedingly heavy. A captured diary showed that the Bavarian regiments on July 1st had three thousand casualties out of 3500 effectives. Another document shows one battalion and another regiment lost 980 men out of the 1000.

The British have been successfully raiding other parts of the German front.

FRENCH CONSOLIDATING POSITIONS.

The French, after several days halt employed in consolidating first the positions won and preparing for the fresh effort planned, again attacked on the morning of the 20th on the whole front and made important progress immediately south of the British sector. They carried German trenches from Hardecourt Hillcock

TELEGRAMS.

to the river Somme and advanced east of Hardecourt along the narrow gauge railway from Compiègne to Clercy. South of the Somme the French carried the whole enemy first line of trenches between Barleux and Soyecourt, also the whole German first position from Estress to Hill of Vermand Oivillers. The French also captured 3000 prisoners and much war material. The French continued progress in west Thianmont work and south Fleury, Verdun front.

RUSSIAN FRONT.

The Russians have stopped the enemy attempts to advance on both north and south sides of Lutsk salient. Persistent bad weather impeded Italian activities but infantry actions continued and the Italians progressed near Sorcola Pass.

ITALIAN THEATRE.

The Russians are making progress on their right and have driven the Turks from positions 17 miles south of Trebizond, advanced west of Baiburt and occupied the town Kighi important junction roads to Ezeruon. Baiburt and Erzincan; but the Turks advancing with great forces from Ravanduz, 85 miles east of Mosul, caused the Russians detachments in that direction to withdraw.

MESOPOTAMIA DEBATE.

Mr. Chamberlain in the House of Commons in the Mesopotamian debate said:—In August 1914 two divisions were sent to Mombassa, after the war was declared by Turkey, two divisions were sent to Mesopotamia, a brigade of cavalry and infantry was sent to Egypt. All these were sent complete with transport, ambulance and hospital arrangements. Everything that was asked for was given by the Government of India and three divisions mobilised on India's frontier. If something went wrong in Mesopotamia, the House of Commons must not think that Mesopotamia was all that India contributed. The Government of India like the British Government, though with infinitely less resources, had to improvise for an effort which was larger and different from any expected.

Calcutta.

Fire in an Oil Depot.
Employees' Prompt Action.

CALCUTTA, July 23. A fire broke out in the Asiatic Petroleum Company's premises at Budge-Budge about noon to-day. It was caused by an explosion due to a red-hot soldering bolt. The fire was promptly tackled by the employers of the Company, the flames being beaten out by the use of sand. The rapid use of sand also prevented its spread to the Indo-Burma Company's premises close by. The end of the shed at which the fire broke out is in ruins, and the filling machinery was destroyed besides the loss of oil. The total damage is put at fifteen to twenty-thousand rupees.

Bombay.

THE DANGEROUS PRESS ACT.

Bombay Presidency Association's Memorial
To the Viceroy.

BOMBAY, July 23. The Council of the Bombay Presidency Association have over the signatures of Messrs. D. E. Wacha, Aminuddin Tayebji, Chimanlal H. Setalvad and N. M. Samarth, Honorary Secretaries, submitted a memorial to H. E. the Viceroy pointing out the feeling of grave dissatisfaction and discontent which has been aroused in the country by the arbitrary character and enforcement of the provisions of the Indian Press Act of 1910 and praying for its repeal. After stating the three main grounds on which it was deemed expedient by the Government to pass the Act as were stated by Sir Herbert Risley, the mover of the Bill and on which the legislature eventually passed it, the memorialists submit that every one of these grounds which were in the nature of solemn and responsible assurances to the people and the press has proved illusory and the Act stands disclosed as a measure which having a tendency to operate far beyond the objects contemplated in those assurances reduces the press and all expression of opinion, however wholesome and loyal, by means of newspapers, books, leaflets, pamphlets and the like to absolute impotence.

The Limits of Legitimate Discussion.

Dealing with the first of the grounds viz, that the Act was meant to deal with anarchy and sedition the memorialists point out that the object of the measure was to "restrain the press within the limits of legitimate discussion" by means of a preventive law relating to anarchy and sedition because the laws already in force before the Act came into operation, were such as could be enforced only after the mischief of anarchy and sedition had been done, and they were moreover uncertain in their application to veiled sedition. But the Act has been demonstrated to operate outside the limits of anarchy and sedition, whether open or veiled, and to bring within the purview of the sweeping language of Section (4) defining sedition and anarchy, even legitimate discussion of most healthy, judicious and moral character having no connection with or taint of either anarchical or seditious sentiments and teaching.

The Comrade Case.

The memorialists draw attention to the very comprehensive words of Section (4) and the interpretation put upon them by the High Court of Calcutta in its judgment in the "Comrade" case. The publication concerned in the "Comrade" case was acknowledged both by the Advocate General who appeared for the Government and also by the High Court to be neither anarchical nor seditious but to be legitimate criticism and yet the High Court found itself powerless to interfere and to set aside the action of the Government penalising publication because of the wide and sweeping language of the section. The Act has become in point of fact a trap for both the wary and the unwary despite the good intentions and assurances of the Government.

Act Fails in Its Purpose.

With that feature of the law disclosed it can hardly be contended with any show of reason that the Act has served or can serve the purposes of the second of the grounds viz, that the Act would be a

great public educator in the sense of promoting sound public opinion which will not suspect motives and intentions of the Government but will help them in all reasonable measures to suppress sedition. The law was professedly intended to deal with anarchy and sedition and was passed at a time when anarchical crime was rife. But it turns out in reality to be a measure which brings within the grip even legitimate criticism and makes diffusion of sound and healthy knowledge and comment even though free from the taint of anarchical or seditious teachings, subject to arbitrary action of the executive.

Discontent and Dissatisfaction.

Such a law can have no other tendency than to educate the public in the direction of grave discontent and dissatisfaction. Since the law came into force large number of newspapers have been suppressed under it and the recent instance of "New India" newspaper of Madras from which security has been taken under the Act without any intimation of reasons for it, affords incontestable proof of the undesirable direction in which the Act tends to move as public educator.

OFFICIAL ASSURANCES NOT KEPT: BREACH OF FAITH.

The mischief of that kind of public education becomes all the more glaring when the third of the grounds mentioned is examined in the light of the history of the actual operation of the Act. What were the official assurances given in the present Act to the public to prevent and correct arbitrariness of the executive action and all hardship and injustice and make the executive hesitate before setting its drastic provisions into motion? The assurances were two fold, one that the Local Government passing an order of forfeiture under the Act had cast upon it peremptory obligation to state or describe in the order the offending words of articles of pictures or engraving or to whatever it is upon which it bases its order of forfeiture and to take care that it is not making an order without allowing the man to know what he is being punished for. That safeguard which was emphasised as a salutary feature of the Act making for justice was inserted to open a way for another and even more salutary provision which entitled the person adjudged guilty under the Act by the Local Government to appeal against the order to the High Court.

Safeguards Proved To be Useless.

These two safe guards, however have been held by the High Court of Calcutta to be in effect useless. Because, firstly as to the obligation imposed by the Act on the Local Government to state in its penal order the nature and words of offence, it is rendered null and void by another section (namely section 22) which validates an order even if it is defective for want of reasons. So that the local Government is free to punish without giving any reasons. And secondly, as to the second safeguard viz appeal to the High Court it is clear from the judgment of the High Court of Calcutta in the "Comrade" case that having regard to the sweeping character of the definition of anarchy and sedition in Section 4 the power of the High Court to interfere and set aside the order of the Local Government is 'of the narrowest'. The result is that these safeguards so solemnly declared as redeeming features of the Act ensuring justice and correcting arbitrary action have proved absolute nullities as if they did not exist in the Act at all. Grave consequences are thus arising from the existence of this Act chiefly from the point of view of its interference with the legitimate freedom of public discussion and the repugnant character of the machinery by which its provisions are enforced against public journals and their conductors. But the memorialists would also point out the hardships and harassment to which producers of other forms of literature and printing and publishing trades at large are subjected by its every day working.

ACT SHOULD NOT BE ON THE STATUTE BOOK.

In conclusion the memorialists point out that an Act of this character should not remain on the statute book because it is not calculated to serve the ends of sound and just administration. It was passed at a time when the public mind as well as the mind of the Government was disturbed by the frequency of anarchical crime. That time has passed away and peace and quiet and a spirit of loyalty which have prevailed and manifested themselves signally in a variety of ways in this country notwithstanding the world war conditions, demand that an Act so sweeping and arbitrary in its provisions and, therefore, repugnant to the genius and traditions of British Rule and legislation, should be repealed.

REVERSAL OF ESTABLISHED POLITICAL DOCTRINES.

It is so repugnant for this reason that it sins against the very first and basic principle of British legislation whether in India or elsewhere, namely that while according to that principle "everything is lawful save what is prohibited" this Press Act reverses the position and practically enacts that "nothing is lawful save what is permitted". In effect it permits nothing but prohibits everything by way of criticism in the press ever criticism of an innocent and approved character.

TATA IRON & STEEL CO.

Two Questions to be Discussed.

BOMBAY, July 23. The shareholders of Tata Iron and Steel Co. are at present considerably agitated over two questions materially concerning the future of the company. They are the increase asked by the agents in their commission and the proposed increase in its capital by three crores of rupees. The minimum commission which the agents are at present entitled to is Rs. 50,000. Their commission on the company's earnings is at present five per cent, and their demand for increasing commission on graded scale according to profits is to be considered at an extraordinary meeting to be convened on Thursday next.

A Councillor Unseated.
Sequel to a Promise.

POONA, July 23. The election of Mr. Ebrahimji Adamji Pirbhoy as a representative of the Mahomedans of the central division has been declared void by the Bombay Government. Mr. Pirbhoy's election was called in question by Mr.

Ebrahimji Haroon Jaffer who polled the second highest number of votes, on the ground that the successful candidate had been guilty of corrupt practice within the meaning of Section 14 Council Regulations, when he offered to give for the votes of Jamuer in Khandesh two thousand rupees for the Mahomedan Girls School. The decision come to is an important one, and should help to make clear that promises of financial assistance, even where the object is a worthy one, are barred by the regulations.

Bombay Share Market.

BOMBAY, July 23.

Opening strong the market in cotton mill shares declined slightly at the close the understone being strong. Centrals declined to Rs. 2295, Colaba Land and Mill shares declined to Rs. 1330; Crescents declined to Rs. 136½. Indore Malwas were quiet at Rs. 316½. Davids were unchanged and neglected at Rs. 470. Fazulbhoy's declined to Rs. 526½ after touching Rs. 530. Madhowjis touched Rs. 1530, but declined to Rs. 1515. Standards touched Rs. 1370 but declined at the close to Rs. 1357½. Swedes his were steady at Rs. 1760. Bank shares were neglected. In miscellaneous shares Bombay Burmahs declined to Rs. 910. Tata Iron and Steel ordinary declined from 172½ to 170 and deferred to Rs. 740. Tramways were firm at Rs. 262½. 3½ per cent Government paper was quiet at Rs. 76 and small pieces at Rs. 76½ for buyers in big lots.

CHARGE OF SEDITION AGAINST
MR. TILAK.

Notice issued to Show Cause.

Why Mr. Tilak Should not be Bound Down?

POONA, July 24.

In the Court of Mr. G. W. Hatch, District Magistrate, Poona, Mr. J. A. Guider, Deputy Inspector-General of Police, on Saturday lodged an information charging Mr. Bal Gangadhar Tilak with orally disseminating sedition which was likely to bring into contempt or hatred or excite disaffection towards the Government. Mr. Guider's complaint was that recently Mr. Tilak had been making speeches which were seditious. He referred to speeches delivered by him on the subject of Home Rule for India at Belgaum in May and at Ahmednagar in June and urged that they were such as to come within the definition of Section 124 A of the Indian Penal Code. The Magistrate after reading the information directed a notice to be issued against Mr. Tilak under Sections 108 and 112 of the Criminal Procedure Code calling upon him to show cause why he should not be bound over for good behaviour for a period of one year in a sum of Rs. 20,000 in his own recognisance and in two sureties of Rs. 10,000 each. The date of hearing of the notice has been fixed for Friday the 28th instant.

An Election Declared Void.

BOMBAY, July 24.

A Bombay "Gazette extraordinary," announces that the election of Mr. Ebrahim Adamji Peerbhoy is declared void under regulation 16 (2) on ground that corrupt practice was committed in connection with his election. The Mahomedan community of the Central Division which Mr. Peerbhoy represented will now elect another person to represent them.

Burma.

Imperial Council.

RANGOON, July 23.

The Hon'ble U. Bah Too has been re-elected by non-official Members of the Burma Legislative Council as their representative on the Imperial Legislative Council.

Havoc Caused by Lightning.

Three Barges Damaged.

RANGOON, July 23.

In the course of a rainstorm yesterday afternoon at Kyouchaung opposite to Syriam, lightning struck two oil barges, belonging to the Irrawaddy Flotilla Co. to which were moored three other barges. Tremendous explosions followed which resulted in the barges getting out of the moorings and one barge taking fire. The force of the explosion was such that it broke the glass panes in the Burma Oil Co's. Office, and also caused damages to other buildings. The corrugated iron roofs of three barges were partially blown off, pieces of deck and doors and stanchions of another barge were blown off to paddy fields 200 yards off the scene of the explosion. The Port Trust and B. O. Co. launches were hard at work in saving life. Shortly after the first another explosion followed in another barge by which Captain Fraser and three Kalassies were thrown overboard but all of them were saved. From that barge flames ran into the Burma Oil Company launch "Thegon" in which Mr. Allan of the Burma Oil Company sustained injuries on the face. Mr. Forest escaped with his hair singed and a bruised ankle, the crew suffered severely, one Sraung, Succanni and two other Kalassies were badly burnt. A number of crew and visitors to the barges were taken to hospital. Five men are missing and three barges are completely gone. All men from one barge jumped into the river on hearing the explosion and got away safely. Altogether twenty-one are injured. Two of the barges had two inches of crude oil and others had seven less oil in them. No estimate of the amount of damage is ascertainable at present.

Punjab.

Agricultural Situation Relieved.

DELHI, July 23.

Sufficient rain has now fallen at Delhi to relieve the agricultural situation and the shortage of fodder and to enable the autumn crops to be sown. The price of wheat is still high, the retail price on the 22nd of July being ten and ten and a half seers to the rupee. Considerable floods have come down to the river Jumna, and have spread out over the low-lying riverside lands.

TELEGRAMS.

Mysore.

Bangalore Bank's Appeal.

BANGALORE, July 23. The Hon'ble Mr. Cobb, Resident, heard the arguments in the appeal preferred by the Bangalore Bank against the decision of the District Judge in a suit in which the Bank sought to recover Rs. 2,314 from Dr. Midford, proprietor of Baccala and Co, particulars of which and the grounds of appeal had been reported previously. Briefly the facts of the case are that Mr. Posner, who was appointed by the defendant as Manager of Baccala's, borrowed from the Bank Rs. 3000 on two promissory notes on the authority of the power-of-attorney he had from the defendant. He also deposited his life insurance policy with the Bank as collateral security, out of which the Bank realised a surrender value of Rs. 842, and for the balance due and interest thereon the Bank sued Dr. Midford. The latter repudiated all claim, and denied any knowledge of the transactions till served with notice by the Bank. The defendant also denied that Mr. Posner had power to pledge the credit of the defendant business, and stated that there was nothing in Baccala's account to show that the money was obtained for the use of the firm, and the District Judge dismissed the suit.

South India.

Rs. 1000 for Comforts for Returning Soldiers.

OOTACAMUND, July 23. Her Excellency announces that a grant of Rs. 1000 has been sent from the Ladies Depot Madras War Fund, to General Phayre for providing comforts for the sick and wounded soldiers returning to Wellington and elsewhere from the front.

The Madras Minor Zamindar's Tour.

CALICUT, July 22. The minors of the Satur, Kallikot and other Zamindaris, accompanied by their European tutors, have just left the beautiful Kavalapara country after a pleasant visit, as the guests of the Hon'ble Mr. Kavalapara Moopil Nair. It is also reported that H. E. Lord Pentland has graciously accepted Mr. Moopil Nair's invitation and will shortly pay Kavalapara a brief visit.

BRIEF TELEGRAMS.

The Railway Conference Association meets at Simla commencing on the 16th October.

Sir George Barnes and Mr. Low were at Delhi on the 20th of July and visited the site of the new city.

The P. and O. "Salesette," with the Homeward mails of the 17th instant, arrived at Aden at 4 P. M. on Saturday, the 22nd instant.

The P. and O. "Khyber," which left Bombay on the 3rd instant and which connected with the "Malta" at Aden arrived at Marseilles on Saturday the 22nd instant all well.

The P. and O. "Kashgar," which left London on the 7th instant and has no board the mails of the 13th instant, arrived at Port Said on Saturday, the 22nd instant.

The next meeting of the C. P. Legislative Council will be held on the 16th August and subsequent days, when the Medical Registration and Land Alienation Bills and the Provincial Budget will come up for discussion.

Permission has been given to twenty Government officers in the United Provinces to apply for commissions in the Indian Army Reserve of Officers. These include seven Civil Service, eight Police, two Public Works, two forests and one Education Service officers.

Weather Report.

SIMLA, July 23.

With the exception of the north east of the Peninsula the whole of monsoon area has received moderate rainfall.

Rainfall has been nearly general in Assam, east United Provinces, east and north Punjab, Rajputana, west coast of the Peninsula and Mysore and local in Burma, Bengal, Chota Nagpur, Bihar, Gujarat, Central India, west, Bombay Deccan, north Hyderabad and southeast Madras. A few falls also occurred in west United Provinces, Kashmir, Central Provinces and south Hyderabad.

The Chief amounts are:—Kyaikyun and Myitkyin 1½ inches, Dhubri 2, Cherrapunji 4, Mymensingh, Bogra and Dinajpur 2, Bareilly 1, Sialkot 2, Ajmer and Surat 1½, Ahmadabad 3, Dwaraka, Neemuch 1, Khand, Karwal and Cochin 1½, Gulbarga 3, Bangalore 1½, Negapatnam 4, Trichinopoly 3, and Salem 1½.

FORECAST:—No important change.

Latest Telegrams.

UNUSUAL CABINET MEETING.
Presumed Object.

LONDON, July 23. There was a meeting of the Cabinet this morning. This is unusual. It is presumed that the meeting was to discuss commissioners to define the scope of the Mesopotamia and Dardanelles enquiries; also to secure a deal agreement as to the terms of the Irish Bill.

Earl Grey to be Viscount Grey.

LONDON, July 23. The King has permitted Sir Edward Grey for personal and family reasons to assume the dignity of Viscount and the title of Viscount Grey of Falloden in lieu of Earlson.

Death of Sir William Ramsay.

LONDON, July 23.

The death of the chemist Sir William Ramsay is announced.

Further Progress.

General Haig to-night reports:—We have further progressed in the neighbourhood of Pozieres. Between Pozieres and Guillemont the battle continues with intense violence.

A New Silver Badge for Soldiers and Sailors.

LONDON, July 23.

The King has approved the issue of silver badge to Officers and men of British, Indian and Overseas forces who have served at home or abroad in the present war and who have relinquished Commissions or been discharged on account of age or wounds or sickness caused by military service. The Badge may also be awarded to regular and volunteer nurses and medical men who have performed military service. It bears the words "For King and Empire. Services rendered." The circle an inch and a quarter in diameter circumscribes the Imperial cypher which is surmounted by the crown. The Badge must be worn with muffi only. A similar notification has been made by the Admiralty.

LONDON, July 23.

PETROGRAD.—The Communique says that on the Riga front an intense artillery duel is taking place. Enemy attacks have been repulsed northeast of Smorgon and also on the Stokhod. It is snowing in the Carpathians. On the road from Delatyn to Marmaroszig we took 488 prisoners. Altogether a thousand Austrians and Germans have been captured on various fronts.

Operations in E. Africa.

BRITISH PROGRESS.

LONDON, July 23.

The War Office announces that General Smuts reports that on the 21st instant the enemy forces which were endeavouring to interfere with communications west of Tanga were driven off southward over the Pangani river. Muhiza and Amani have been occupied. We are in effective possession of the whole Usatbara railway which is being repaired.

The War Office also issues a Belgian official statement that a strong enemy force, which was dislodged by the British occupation of Bukoba and Karagwe, found its retreat barred by a weaker Belgian force in the southwest corner of Victoria Nyanza. The bulk of German Europeans were killed or captured. The remnant fled in the direction of Mariahilf. The German commander was captured. We found the German steamers "Mwarza" and "Otto Heinrich" scuttled in Stuhlmann Sound. Quantities of arms and munitions and forty boxes of specie were captured. The vessels can easily be raised.

A Cattle Thief Caught.

By a Plucky Chetty.

ALATHUR, July 23.

A few days ago, some five hundred Brahmins and other villagers of Puthukod, Palghat Taluk, surrounded and then searched a neighbouring jungle with the object of hunting down a notorious K. D. name Shenaran, who had rendered himself a terror, chiefly as a cattle thief. Lately, the outlaw had threatened several cowherds that he would slay their animals unless he was paid 8 annas a day. This was more than the long-suffering villagers could brook, hence they decided upon combined action. They first drove their cattle into the jungle, in order to attract the outlaw. One of the latter's followers presently appeared, and, on being overpowered, undertook to betray Shenaran's lair. On the outlaw appearing, he was seized by a plucky chetty but broke away and fled into the inner jungle recesses, followed, however, by the Chetty and others and was eventually captured. The villagers made him over to the Police, who conveyed him to Palghat, where he is reported to have since died. The Chetty was liberally rewarded by the rest of the villagers for the pluck with which he stuck to his captive and outmatched him.

LONDON, July 23.

The correspondent of the "Times" at the front hazards the conjecture that the Fouraux and Delville woods and Guillemont must be taken and held together since they are sufficiently interdependent to make the occupation of all of them necessary before our hold on the plateau is complete. Guillemont is a village which is understood to have been strongly fortified just south of the waterfarm where our line turns northwest through Delville towards Fouraux Wood. The correspondent mentioned that our artillery have hammered Guillemont. But he does not know whether this has been done in preparation for an infantry attack. (Pioneer cable.)

Telegrams from Holland state that the Germans have reinforced the western front during the last three weeks with 340,000 men consisting of 100,000 fresh reserves from depots and 250,000 recovered wounded. (Pioneer Cable.)

సంఘ సంస్కరణము:— గతకుక్రవారము

సాయంకాలము బ్రాడ్వేయందలి డేవూ మునుకుమారుల సంఘ సంస్కరణమును గూర్చి యొక పథకము గను. రంగచారిగారు ఆ గ్రామసాధికత్వమును వహించిరి. ఆ పథకమున ప్రాధాన్యము కలిగి ఉన్నది. సభ్యులైన గారు ధీస్థిపన్నాపమునిచ్చుచు, బాలి భేదమును పరిహరింపక సాంప్రదాయమును, ఆది హిందూ దేశమునకు తావుల పలచింపము. వాచింపబడుచున్నదయ్యె, అన్నిటియందును నిర్బంధము ముఖ్యముగా ఒక బాలిసారు ఇంకా బాలిసారు వివాహము తీసికొనరాదని తెలియజేయుచున్నదియు, అటుల జేయుట నుచితము, అనుదృష్టునియు, బాలి భేదము తీసికొని మాత్రమును హైదరాబాదు మేర్పడగలదని కొందరు సంఘసంస్కరణ చురభిప్రాయము నొందుచున్నారయ్యె, జపైన సంఘభావము విద్యావ్యవహారమును

అన్యోన్య సమ్మేళనమును నామనన దృఢముగ నేర్పడగ, దనియు, శ్రీవిద్యా సాక్షిసంస్థాభిప్రాయము నందును వారు కేవలము వాక్యార్థభేదము కలగఁబడదగుట మాన్యమునయు, స్పష్టముగ తెలియబడిరి.

స్థానికవార్తలు

మదిరాసు క్రిష్టియను కళాశాల:— కళా

శాలాధికారులు కొత్తగా జి. బి. రాజు ఎమ్. ఏ. గారిని (భారతీయుని) ప్రొఫెసరుగా దీనికొనిరి. మొత్తర హిందూస్థానము మిగల భాగములనుండి వైకళాశాలాధికారులు రాజు గారికి కాలేజీ నెవేలుసభలో నొక సభ్యునిగా గూడ నంగీకరించిరి.

బహ్మమందిరము: 27 బ్రాడ్వే:— ఈ నెల

28 వ తేదీ మంగళవారము సాయంకాలము 4-30 గంటలకు న్యాయమండలికి గా నమాను సంపాదకులు జేన్స్ కేసును గూర్చి బిన్మన్మహమ్మదాది ఉచిత పరచాలయము (27 బ్రాడ్వే) "దేశభక్తి—సారస్వతము" ఆశయమును గూర్చి ఉపన్యసించెదరు.

వైద్యవిద్యార్థిని:— బెజవాడలోని సి.ఎమ్. ఎస్.

హైస్కూలు పిన్సికలు గారి కుమార్తె హిల్డా లాజరుకు కన్య ఎమ్. బి. బి. ఎస్. పరీక్షయందు తృత్యరాలై ఎక్కువకు విద్యనభ్యసించుటకు ఇంగ్లాండుకు బోక న్నది. సంవత్సరమునకు రూ. 3000 లు బాది యా విద్యార్థి కేసు మునుకొనగలదెను ఈ భారతీయ క్రైస్తవయువతి 20 వ తేదీ ఇంగ్లాండుకు బయలుదేరుచున్నది.

ఆస్తికమహాసభ (ఫిస్టి లంకివర్ నొనైట్):—

ఆస్తికమహాసభ వారసత్వమును సంస్కరణమునామననాచేరకు ఈ క్షేత్రచంద్రివిద్యాపాగము చరిత్రాధికారులు సాహితులు, పాంథర్నికొకవ్యాసములలో 1916 సంవత్సరపు ఉత్సాహమును ఈ నెల 28 వ తేదీ శుక్రవారము సాయంకాలము 6-30 గంటలకు మార్గశ్రెణు ఇ. కేశవగారు అందర్ననుమలతో జేపెదరు. టి. నదాకిరత్తుగారు సభాధ్యక్షులుగా వహించెదరు.

జేకటగిరి మహాసభగారు:— మొన్న

దినమున కుట్రచేయుచుండగా మేకటగిరి మహాసభ గారు రాక స్థితిముగ ముంజింజిరిని రాజా వెంగోటి వేంకటమూర కృష్ణబహద్రుగారికి తురితచ్చెను. కీర్తికేసులైన మహారాజు గారు 60 ఏండ్లపాముగలిగి యుండిరియు, కేసునించి నేటగాడియు, తెలుగుభాషయందు నామాన్యముండిరుదనియు, భూస్వామిసంఘాధ్యక్షులవనియు, భూకరయాపారి యువనియు, తనసంస్థానములో విద్యావ్యాసము పాటుపడి యెననియు, వారి కేటబ నెల్లూననం దుత్తరువారల యొకటి యున్నదనియు, క్రిందటి ఏప్రిలు నెలలోనే మదరాసు గవర్నరుగారు వారికి జి. సి. ఐ. ఇ. బి.డి. నొసగిరియు, వారికి ప్రత్యేక కొడుకులు కూతురునుంటుంటే గాక, బాబ్బిలియ మారాజు గారు, మానులేనిగోవాబలపాద్యులు గారు, మునుస్వర్ణ రాజు గారు మొదలగు మునుల నేతలు లున్నారనియు తెలియనిచ్చుచున్నది.

నూజనీడు ట్రస్టు కేసు

తిరిగి వాయిదా వేయుట

(మాన్యుక్టు విశేషమున వర్తకుండి)

బెజవాడ, బాలై 24:— నూజనీడు ట్రస్టు కేసుకు ఆగస్టు 22 వ తేదీకి తిరిగి వాయిదా వేసిరి. ఇది సరకు కేసుకు చూపించిన బాటుంటు మేస్ట్రీలుకు బదిలీయై పోయి క్రొత్తవారు వచ్చిరి. మొదటికుండి కేసు తిరిగి విచారణ జరుగగలవనదాయము విషయమును మేస్ట్రీలు గారు ఉభయ కక్షలపై వ్యాఖ్యానములు అడిగిరి. ముద్దాయి వ్యాఖ్యానము ఆసరలు విచారించు గారు తక్షణమును నూగ్రుస సాక్షులను మృత్యు విచారించిన చాటునెవెప్పిరి ఫిర్యాదిపక్షమున కేసు తిరిగిస్తూ త్రిగివిచారించగలయునని చెప్పిరి. కాని మేస్ట్రీలు గారు యుక్తు ఆంగీకరింపక, ఇంకరకే కేసు చాలకాలమునుండి జరుగుచున్నది. కావున ముద్దాయి పక్షము నుగ్రుస సాక్షులను విచారించి ఉభయపక్షముల వ్యాఖ్యానముల వాదముల విని తీర్పు చెప్పెదమని నుడువె. తురితవలన.

ఆంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తు.

అగడి ఆదివారము సాహిత్యమునకు సాహిత్య పరిషత్తు కార్యాలయమునందు నిఘంటువు గారితో నియమితమైన సభయందు పరిషత్తుయొక్క ఉపసభ్యులు కూడగలిగిరి. సభ మూడుగంటలు మొదలు రాత్రి 8 గంటలవరకు జరిగింది. నిఘంటువును నిర్వహించు కమిటీయైన వి.వి.వి.యను యొకవంతు చర్యకు వచ్చింది. ఈ క్రిందను పేర్కొనబడిన వారు సభకు వచ్చియుండిరి.

కా. రామారావుగారు, వేంకటరామారావు గారు * కే.వి. లక్ష్మణరావుగారు * భానుమూర్తి గారు * యా. వాడెరెడ్డిగారు * తిప్పారావుగారు * మొ. నువ్వా రావుగారు * పి. తా. పురము రాజుగారు * వా. నువ్వా రావు గారు, కా. వాగేశ్వరరావుగారు * పండిత డి. గోపాలాచార్యులు గారు, కి. రా. భూపాలాచార్యులు గారు * జ. రామకృష్ణ పుత్రులు గారు * గి. రామమూర్తివంతులుగారు, ఆ. లక్ష్మీవతి గారు * రెం. నువ్వా రావుగారు, నుండర రామకృష్ణి గారు * నూర్య వాగయ్యకృష్ణి గారు, పి. వాగభూషణుగారు, వే. రామదాసు పంతులుగారు, వే. వేంకటరామకృష్ణి గారు.

పువ్వుగర్వగలవారు రెండవదినమునందు హాజరైరి.

గొ. నాగంజి రామారావుగారు ఆ. గానపాధి పతిగ నెక్కుకొనబడిరి. రెండవదినము వేంకటరామారావుగారు నిఘంటువును నిర్వహించు కమిటీ సహజముల తెలిసిక తల్లి ప్రాయములను చదివెరి. ఈ క్రిందను పేర్కొనినవారు అభి ప్రాయములను తెలిపిరి.

వి. వాడెరెడ్డిగారు, కె. ఎన్. వేంకటరావు గారు, రాజా రామకృష్ణపురం, ఆర్. దబ్బురాసుగారు, విక్రమశేఖర గారు, కల్లూరి వెంకట్రామకృష్ణి గారు, కూడి నరసింహం గారు టి. ఎన్. వారాహకృష్ణి గారు, కె. రామభూపాలాచార్యులు గారు, ఎ. ఆర్. రామకృష్ణ గారు, వి. రాజమృతంతులు గారు, వి. చిట్టిబాబు వాయుడుగారు, వావిలిల నువ్వా రావుగారు, బంగోలు వేంకటగిరిగారు, జి.ఎస్. సోమ య్యగారు, పండిత డి. గోపాలాచార్యులు గారు, దొర. వెంకటా చలవతిగారు, వ. జగదీశ్వరగారు, దుగ్గిరాల నూర్యకృష్ణి కాళ రావుగారు, గా. హరినాథకృష్ణ రావుగారు, దం. నూర్య వారా య్యకృష్ణి గారు, నుండర రామకృష్ణి గారు, మం. వెంకటర మణికృష్ణి గారు, చట్టి నరసింహాచార్యులు గారు, పి. లక్ష్మీ సృనివాసంగారు, దబ్బు వాగభూషణుగారు, పి. ఎ. వాడెరెడ్డి గారు, వేదెరెడ్డి వీరయ్యగారు.

సభయందు దీర్ఘము లంగీకృతములు.

1. నూర్య వారాహకృష్ణి నిఘంటువు అని నామము నిర్ణయించబడినది.
2. ఆంగ్ల శబ్దానుకరణము అనువాదీకరణము అనున ను.
3. సంస్కృత శబ్దములు ఆంగ్లమునందుగల పదములు అన్న చాటుక.
4. సంస్కృతములకు వ్యుత్పత్తులు (వాయులలో జౌచి త్యమును గమనించి ఉచితముని తోచినవానికి వ్యుత్పత్తులు వ్రాయవచ్చును.
5. భాషయందు అర్థ సామ్యము గలిగి రూపసాద్య శబ్దముల పదములను సూచించవలయును. అనగా కన్నడము తమిళము, కుంభు, కొడు, వ్రాహ్మణ్యులు, భాషలు వ్రావిడ భాషలు హిందీ చరాక్షరభాషలు ఆదియనుటకు గ్రహించవలయును.
6. దేశ్యపదములకు వ్యుత్పత్తి వ్రాయుటలో ఇతరభాషలలో భాషలనున్న పుడు ఆధారములను వ్రాయవలసినదే గాని ఆధారమునుండి అయ్యుండవలయు పుట్టినదని వ్రాయ గూడదు.
7. నిఘంటువు కమిటీలోని భాషలను నువ్వా రావు డుగారిని రామారావుగారిని చేర్చవలయును.

కార్యదర్శులు ఉపసభ్యులునందు అధికారమునుబట్టి సభ్యులుగాన వారలకు కమిటీ మీటింగుల కోటినును పంప వలయును.

ఇప్పుడున్న 12 సభ్యులు గాకను 8 సభ్యులను జేర్చు కొనవలయును. అందు ఇద్దరు పితామహుల రాజాగారి ప్రతిభలుగ నుండవలయును. మూడవవారు కి. రామభూపాలాచార్యులు గారుండవలయును.

రెండవ దినచర్య.

1. అవ్యవేశ్యపదములు తెలుగునందు సర్వసాధారణముగా వాడుకయందున్న పుడు భాషయందు దిమిడియున్న పుడు వానిని నిఘంటువుయొక్క సభ్యభాగమునందే కనుకరచ వలయును.
2. నూతన కల్పితములైన భాషాపదములను పరిశీల ములో జేర్చవలయును.
3. పురాణపురుషుల నామములను సంజ్ఞావాచక నామములను నిఘంటువు మధ్యమనందు జేర్చవలయును. భాషలో వేరి వేరకయందు పదములను పరిశీలములో జేర్చవలయును.

4. ఉదాహరణముల నిర్వచనము గ్రంథములలో కాక అంగీకృతములలో మియవలయును.

5. గ్రాంథిక ప్రయోగము లేకపోయినను శిష్టవ్యవహార సిద్ధమైయుండి వ్యాకరణమునకు విరుద్ధములైన పదములను లేక మాటలను కనుకరచవచ్చును.

6. 1850 సంవత్సరమువరకు పూర్వముపుట్టిన ప్రామాణిక గ్రంథములనుండి ప్రమాణములను గ్రహించవలయును.

7. పదములు వాచకులకు శబ్ద పరిశోధనకై నిశ్చయించ వలయును. వారికి వేరవేరమున నెలకు రూ. 80 చొప్పున నీతి వలయును. ఇదిపురు పండితులను సముతము నెలకు 80 దాటని తీరుమిదము నిశ్చయించవలయును.

8. సభాతీతు పదములకు వ్రావిడాది భాషలనుండి ఏర్పరచుటకు తెలుగునకు జరిగా. నలుగురు పండితులను నిశ్చయించవలయును. వారికి మాటలనుబట్టి ప్రతి ఫలమును యిట్టజేప్పవలయును. శబ్ద స్వరూపము కచ్చితముగా విశదీ చేయవచ్చును. అర్థ నిర్ణయమున కనవరమైన విశదీ చేయ వచ్చును.

అభి ప్రాయములను వినిన తరువాతను రామకృష్ణులకు గారు అభిప్రాయములను ఉపసభ్యులును నిశ్చయించి వివరము వార్తము తంపుట యుచితమని చెప్పిరి. ఆ మార్గము ననుసరించుట కొందఱును యుక్తమని తోచిరి. కె.వి. లక్ష్మణ రావు గారి దీర్ఘతీ కా.వారాహకృష్ణుల గారణమున. వాద ప్రతివాదములు జరిగినవిన్నట్లును నిన్నటి సమావేశమునందు నిఘంటువు నిర్వాహకపురుషుల నిర్ణయించుట యుచితమని నిర్ధారణ చేయ బడినది. ప్రథముగా సాంగ్ల భాషయందు శబ్దానువాదము భాషానువాదము అనునవిని సభ్యులేకగ్రహించుకొనిరి. నిఘంటువునందు దీర్ఘతీ యలందిత మగుటకు గారణము వాద ప్రతివాదములను స్థిరపడలేదు. కాని ఇయ్యది తెలుగు నిఘంటువున కనవరమనియును ఆంగ్ల నిఘంటువున కప్రసిద్ధ మనియును సభ్యు లభిప్రాయపడిరి. నిఘంటువునకు "సాంగ్ల రామారావు నిఘంటువు" అను పేరు తగినదని వావిలిల నువ్వా రావు గారు పుచ్చుచుండిరి. చర్చ జరిగినపిదపను ఈ పేరు సభాంగీకారమున బడినది. నిఘంటువునందు సంస్కృత పదములను జేర్చుట జేర్చడవలసిన పరిమితిని గురించి కొంత చర్చ జరిగినది. అట్టి నిఘంటువునందుగల సంస్కృత పదములకు జేర్చిన చాటుకని తీర్మానించబడినది. సంస్కృత శబ్దముల వ్యుత్పత్తిని అనవరమైన స్థలములందు మాత్రము ఇచ్చిన చాటుకని సభాసభ్యు లభిప్రాయపడిరి. తేల్చి శబ్దముల వ్యుత్పత్తిని తెలుపుటకు గల సాధనములను పరిమితిని గురించి తీర్మానము వర్చ జరిగినది. సభాతీతు పదములకు దొలుపును మూలపదము లభ్యమైన మూలపదమును తెలుపుట చాటుకనియును ఒకభాషాపద మునందు వేరొక భాషాపదము పుట్టినదని నిర్ణయించుట యనం గత మనియును వ్యుత్పత్తులను నిర్ణయించుట కోశనిర్వాహకుల పనిగాదనియును శబ్దకృత్తుల పనిమియును మొక్కవాటి నువ్వా రావుగారు వాదించిరి. వారివాదమును సభ్యులంగీకరించిరి. శబ్దవ్యుత్పత్తిని సమర్థించుటయును కొన్ని సమయములందు తనైవము భాషాభ్యుదయమునకు సాధకమని రామకృష్ణ పంతులుగారు రామమూర్తి పంతులుగారు వాదించిరి. నిఘంటువునందు సంకేత ప్రయోగములైన నిర్ధాంకితముల నిశ్చయించుట భర్తయుకాదని సభాసభ్యు లభిప్రాయపడిరి. వ్యవహారిక పదములను జేర్చుటయును కొంతయును గ్రంథములైన పదములు కోశమునందు గ్రంథములు కాని వాడుకపదములు జేర్చుటయును కేర్చుట యుచితమని యంగీకరింప బడినది.

ఈ క్రింది తీర్మానమును కా. వాగేశ్వరరావుగారు ఉపసాదించిరి. పండిత డి. గోపాలాచార్యులు గారు అనుమోదించిరి.

క. సాహిత్యపరిషత్తువారు ప్రయోచించినదిక్రమదర్శక శత్రువు సంకల్పితీకరములేదు కాన నిఘంటువు నిర్వాహకపురుషులందు క్రొత్త శబ్దములను జేర్చు గాని లేకను దానియందు మార్పులను జేసిగాని దాని ప్రయోజనము విశాలము చేయుట యవసరము.

చ. నిఘంటువును త్రవడించుటకు వలయు ద్రవ్యము సంకేతమును ప్రతి పేరికాపురాధికారులు ఇచ్చుచున్నార గాన వారి ప్రతినిధులకు కొందఱు ఉపసభ్యులునందు జేర్చుట యవసరము.

ఇ. సభా తీర్మానము నంగీకరించి దానికి తగిన రీతిని వ్యవస్థలను ఉపసభ్యులునందు జేసిరి.

ఆదివారము సాయంత్రానికి సభా కార్యక్రమము ముగియ నందు నేటి యుదయమునందు సభ తిరిగి కూడినది. అందు ఆ మోదితములైన తీర్మానములు వై. ముద్దితములు. నేటి యుదయమునందు జరిగిన చర్చలో ముఖ్యమైనవచ్చి శిష్ట పరిశోధనమునకు సుబాధించిరి. పదముల వాచకులను నిశ్చయించి శిష్ట పరిశోధకను నుపనిర్ణయ గ్రంథములనుండి జేయుట నిఘంటువు నిర్వాహకము పుచ్చుచున్న సభ్యులు తీర్మానించిరి. ప్రమాణములను ఏమిజేడ్డుకు పూర్వమునందు పుట్టిన గ్రంథములనుండి ఎత్తుట యుచితమని నిర్ణయించబడినది. నేటి యుదయము 11 గంటలకు సభ ముగిసినది.

నూయిట్లై బాంబాయి పనులు
కె.వి. రా. 28 — తురుష్క విమానమును నూయిట్లై బాంబాయి వేసినది. బ్యాంక్ రేల్వేమీదను కొన్ని బాంబాయి పడినవి.

"ప్రివేరెడ్ నెస్ కా, రేడ్" అను సైనిక దర్శనము
సా. ప్రా. 28 — "ప్రివేరెడ్ నెస్ కా, రేడ్" అను సైనిక (దర్శనమునకు ఒక బాంబాయి పే) బురుగుల మాదకర్షి. 800 మరణించిరి. 29వందకి గాను 100 తగిలినది ఒకయింటి నుండబడిక పైకి ఒక బాంబాయి పెట్టబడినది. ఈ బాంబాయి పేలి యిల్లును భ్వంసమైనది. బాంబాయి పేలియ బాగ్లిత్తయి అనేకులకు ఉత్తములు వచ్చినవి కాని ఎవ్వరను దివి లక్ష్మి పెట్టలేదు.

సా. ప్రా. 28 — ఉత్తర ప్రదేశ్ ము.

కూర్చి కడే 28 ప్రకటించ బడుట
లండను, జూలై 22 — ఇల్లు సరస్సునుండి ఉత్తరమున ఇ. వ్యక్తి కలకు (ఇ. వ్యక్తి కలకు) ముద్ద పుట్టెను. ప్రకటించబడినది. అప్పుడు స్థావర మేర్పడుచున్నది. నిరసింయి యున్న వాతకపు ఇతర లెక్కలకు సేవాధిపతి ఉత్తరపురేవునందు అచ్చటికి వాగునందు ఉత్తరపురేవు ప్రయాణికులను రైలు బండ్లలో నెక్కింపఁ గాడదని రైలు అధికారులకు వర్తమానము పంపబడినది.

తెలుగు దేశ స్త్రీ మురులు ముంచుట.

లండను, జూలై 28 — డెల్టా స్టామెంట్ వారి కాంస్య అను వానివై ఒక సభ్యులను ఫిరంగిగుండ్లు వేసి రైల్వే వదిలొనికి దొంగిలినది. స్వీడన్ వారి వారి "హామ్"యును, వాక్య వారి వారి "హామ్"ను ముంచుచున్నది.

పోజియోను యుద్ధము

లండను, జూలై 28: — పోజియోను ప్రాంతమున మేరు అనేకులను వైదిగా కట్టుకొంటిమి.

చెన్నపురి మైనరు జమీందారుల సంఘము.
కల్లెటెట్; జూలై 22: — పినరు వీ. ఆంగ్లో క. ధార్యులు అను మా. కావలవర మేపిలు నాయకుల కలిగియు గానుండి వెళ్ళిరి. తి. గవర్నరుగారు గూడ నాయకు గారి ఆహ్వానమున కంగీకరించినయందు త్వరలోచరచి కచ్చెదగనియు తెలియచున్నది.

పశువుల దొంగను పట్టుకొనుట.

అ. ప్రా. 21 — పాలఘాటు తెలూకా వుచి కొడు గ్రామములోని వారల కతువులను పై వారను అను వారి నేరమును వారిచి చాల బాధించుచుండుటచే కొన్ని రోజుల క్రితము 500 మంది బాగ్లిస్థులును బాగ్లిస్థులకులను చేరవచ్చు అడవిని చుట్టుకొని వెలికి ప్రతికరువునకును 0-8-0 వంతుక ప్రతిదినము తనకు పశువుయొద్దనివో కతువులను చంపెదనని ఆ దొంగ పశుల కావలను వేదరించెట అంతవై వారి కాగ్లిస్థా మధికమై ఆటలు చేసిరి. మొదట వారు కతువులను అడవిలోనికి తోలగా దొంగవాని జట్టువా దొంగకు వచ్చెను. వానినిపట్టుకొని వారు దొంగనుమావించెద ననెను పిమ్మట తెట్టియును మరొకందఱును ఆ దొంగను పట్టు కొని పోలికునా కప్పగించిరి. ఆ దొంగను వారు పాలఘాటు నకు తినికొనిపోగా అరెడచట చనిపోయెట. ఆ దొంగను పట్టుకొని పదలనందుకు గాగ్లిస్థులందఱును వెట్టికి చాల బహుమతి యొనంగిరి.

రెవరెండు ప్రాంతపు పురుగులు

లండను, జూలై 28: — బాగ్లిస్థుల పురుగుల వికార గానున్న రెవరెండు ప్రాంత పురుగులు పీటర్బర్గ్ పురుగు నకు వి.ప. గా నిశ్చయించబడిరి.

మధ్య పరగణాల శాసన సభ.

మధ్య పరగణాల శాసనసభ ఆగస్టు 16 క తేదీ ప్రారంభమగును. మెడికల్ రిజిస్ట్రేషను బిల్లు భూముల వాసవిక్రయాధికారముల బిల్లు, రాష్ట్రీయ ఆర్థికశత్రు వివరములు సభ యందు చర్చించబడును.

ఒక సవరిం.

వెల్లి గా. 28: జూలై 28 — నిష్కటికము పంపబడిన తొలివార్త యందు "మార్కుతోడిగట్టు కనుకలను స్వాధీనము అయిగొంటిమి" అనువానికి బదులు "మార్కుతోడిగట్టు కోడు మీదనున్న వోల్కొకనుకలను స్వాధీనము అయిగొంటిమి" అను చదుర వలయును.

బాబా చంద్రశేఖర దళాయగారి మొఖసా గ్రామములు తా॥ నికరం రాబడిని తెలియజేసి డవులు బంది స్వేటుమెంటు.

క్ర.సం.	గ్రామముల పేర్లు	డవులు.			కేవల-పు			ల్యాండు శెస్సు				8-11 కల ముల మొత్తము	కేవల-పు ల్యాండు శెస్సులు పోగా నికరం రాబడి	14
		శిస్తు	ల్యాండు శెస్సు	మొత్తము	గవర్నమెంట్ టు వారికి	జమీందార్ రక్తు	మొత్తము	గవర్నమెంట్ టు వారికి	జమీందార్ రక్తు	మొత్తము				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
	సబుడివిజన్ కాబడిన గ్రామములు													
1	అర్జునం	188215 6	5813 6	194113 0	29111 2	41311 7	705 6 9	11715 0	0 0 0	11715 0	823 5 9	1118 7 3		
2	పెదపాచల (ఎ) ఖండం బా॥	53412 6	1611 6	551 8 0	8210 3	11613 0	199 7 3	33 6 10	0 0 0	33 6 10	232 14 10	318 9 11		
3	అప్పలమ్మసాలెం (స్వంత, ఖండం బా॥	354 2 1	11 1 1	365 3 2	58 5 1	7311 5	132 0 6	22 1 2	0 0 0	22 1 2	154 1 8	211 1 6		
4	కొత్తపట్నం	325 1 8	10 2 7	335 4 3	50 3 9	7015 2	121 2 11	1812 0	0 0 0	1812 0	139 14 11	195 5 4		
5	కుమందానుపేట	463 1 6	14 7 7	477 9 1	71 8 11	101 1 9	17210 8	2815 1	0 0 0	2815 1	201 9 9	275 15 4		
6	గచ్చి	136815 10	4212 6	141112 4	211 6 6	0 0 0	211 6 6	85 8 0	0 0 0	85 8 0	296 14 6	1114 13 10		
7	దిడ్డి	23 0 0	0 11 6	2311 6	3 9 0	0 0 0	3 9 0	1 7 0	0 0 0	1 7 0	5 0 0	18 11 6		
8	కానాడ	47 7 5	1 7 9	4815 2	7 5 6	0 0 0	7 5 6	215 6	0 0 0	215 6	10 5 0	38 10 2		
9	మాడుగుల	76 5 4	2 6 2	7811 6	1111 7	0 0 0	1111 7	412 4	0 0 0	412 4	16 7 11	62 3 7		
10	పెదపాచల (బి) ఖండం బా॥	37 9 10	1 2 9	3812 7	513 0	0 0 0	513 0	2 5 7	0 0 0	2 5 7	8 2 7	30 10 0		
	సబుడివిజన్ కాకుండా వున్న గ్రామము													
11	పులఖండం పొన్న పూలు	28712 9	8 15 9	29612 6	0 0 0	101 7 10	101 7 10	0 0 0	17 15 6	1715 6	119 7 4	177 5 2		
	మొత్తము	5401 4 5	168 12 8	5570 1 1	794 4 9	877 12 9	1672 1 6	318 2 6	17 15 6	336 2 0	2008 3	63561 13 7		
12	మాడుగుల గ్రామములో వున్న డాబా పెంకిటియిండున్న అందల నివే శసమున్న													
13	డిప్లో గ్రామములో వున్న ఖాళీ నివే శసములు													
14	జయపురం గ్రామములో వున్న భూములు													

ప్రకటన

మహారాజశ్రీ విశాఖపట్నం డి॥ కోర్టులో

ఇన్సాలెన్సీ పిటిషను నెం 1/13

బాబాచంద్రశేఖర దళాయగారు యిన్సా

ల్వంటుసాలు 1-కి రు 5600-0-0ల మొత్తం రాబడిని కేవల-పు ల్యాండు శెస్సు పోగా సుమారు రు 3600-0-0 లు నికరం రాబడిని గల యిన్సాల్వంటు తాలుకు ఏరవిల్లి తాలూకా అర్జునం గరికిం, పెదపాచల, అప్పలమ్మసాలెం, కుమందానుపేట, పులఖండం పొన్న పూలు, దిడ్డి, కానాడ, మాడుగుల గ్రామములలోను గోలుగొండ తాలూకా కొత్తపట్నం గ్రామంలోను యేజినీ జయపురం గ్రామములోను ఉన్న మొఖసా భూములు వర్సెరాలు ఇంట్ల 1916 వ సం॥ రం ఆగష్టు 25 వ తేది శుక్రవారం మహారాజశ్రీ విశాఖపట్నం డి॥ కోర్టు దగ్గర పగలు 11 గంటలకు యేలం వేయించ బడును. పెడ్యూలు జత పర్చడమైనది.

చోడవరం }
చోడవరం }
మండ నుబ్బారావు,
25-6-15 }
సీనివరు.

M. SUBBAROW.
Receiver.

CHODAVARAM }
29-7-16. }

శాస్త్ర విషయములు

వైద్య ప్రభువు - శాస్త్రజ్ఞుడు

ఇంగ్లాండు రాజ్యపరిపాలన జేయుటలో రాజు తన వాత ప్రధానమైనది ముఖ్యమంత్రి సుఖము ఇంగ్లాండుచరిత్రలో నిష్కాల్ప కోకమాన శాస్త్రజ్ఞుడొకడు ముఖ్యమంత్రి కాగలిగెను. అతడు చట్టములను నిర్మించలేదు; కాని అమూల్యమైన జ్ఞానధనముచే బాధితములగుటకు మిగుల ప్రోద్బుదినవాడు. జ్ఞానమును సంపాదించి, ఆ జ్ఞానమును నమ్మి సంచరించినవాడు. దేశ మభివృద్ధి గాంచనలెనన, ధనమంత యవసరమో జానము గూడ నంత యవసరమని ఘోషించెను. దేశ మతని కలువలకు మేల్కొనినయెడల జర్మనీతో సుధవించిన యీ యుద్ధములో నింతకంటె యెక్కుడు జయముతో బోరాడి యుండును. ఆ మనసియందు వైద్య ప్రభువు.

చక్కగ మంచి కలిగి తేజఃపుంజమయిన కనబడుచున్న సీసపు అండాయెటుట నిలబడి యుండుననిచెరి. ఒకడు విద్యాగురువు; ఒకడు శిష్యుడు.

“శాస్త్రమున నీకు నమ్మకమేనా?” అని గురువడిగి నాడు.

“అహ! నిశ్చయముగా”

“అవును, ఈ కాగనందు మరుగుచున్న సీసములో నీ చేతిని ముంచుము.”

“వాస్తవముగా నేనా?”

“అవును”

ఆ వెంటనే ఎమ్మోనియాతో తనచేతిని శుభ్రముగా కడిగి, గురువాజ్ఞను పాలించెను; ఇందు తీసికేసిన నాస్త్రము పూర్వములే నీ అక్షతమై యుండెను. ఈ శిష్యుడు ఏడవ ఎడ్వర్డురాజు; ఈ శాస్త్రజ్ఞునియొద్ద పాఠముల నేర్చుకొనచుండెను. ఈ శోధనలకు శిష్యునియొక్క నమ్మకమును తరికిలించెను గాని సహనమునుగాదు. దీనిని తానుజేసి జూపించెను.

శాస్త్రముందు తనకుం నమ్మకమును గనబరచుటకు ఇంతకంటె కష్టతరమగునట్టి శోధనలనుజేసి శాస్త్రజ్ఞునియొక్క అకల్మషునియత్వమును వికషరచెను. ఒకమారు నేలబొగ్గు గనులలో నొకదానిలో అగ్ని ప్రట్టిడి; నలువదిమంది చనిపోయినారు. ఏవారోపాలు జరిగియుండుటచేత నీయువద్రోవకు తటస్థించెనే యనువిషయమును పరీక్షించు నుద్దేశముతో దానిలోనికి దిగవ్రతున్నించెను. లోపలనుండి భయభరముగా ధూమ మేఘములు పొలిపారలి కమ్ముచుండెను; ఆపాగ యణగనిది తొనికి బ్రకేతించ. నీలుండెను; అప్పటికి కారణము మాసి పోవుననా! “త్రాకున నేను దిగెదను; నిరామమేమాత్రము తలపంద నాదారికి సమానగా నీటిని విడుచుచుండుడి.” అని చెప్పి నాలుగు తాటిచెట్లతోనుగల గనిలోనికి దిగవారంభించెను. నీటివ్రవాహము నిరంతరముగ శాస్త్రజ్ఞుని తడుపుచు, ధూమమును నణచివేయుచు, శుభ్రమైగలిగి పునరింపబడుచు ఇనికి పూజాధార మాయెను.

ఇతడు గొప్ప సంకల్పముగా గాకపోయినను వీడ కుటుంబమువాడు కాదు. ఈ సంకల్పవారందరు పాలుపడి తీవ్రము చేయుచు, తమకు సాధ్యమగునంతవరకు లోకమునకు ప్రోదు పడుచుండెదినారు. మన ప్రభువు వైద్యర్ చిన్నతమున తగిన శిక్షకు ఉద్ద్య సభ్యునించెను. ఇతని పినతండ్రిగిద్దరు ఇతనిని బాగ్రత్రోవ వెంచివారు. కొన్నాళ్లు ఇట్లు తగిలెడుకు వెరిగి పాఠశాలకు బోయెను. అక్కడ తనవనిని సంతోషపూర్వకముగ నెరవేర్చుచు గురువులపీఠికి సాక్షుడాయెను. చిన్న పాఠశాలల చదువు పూర్తి జెందగానే యూనివర్సిటీకి బోయెను. అక్కడ గాగ్నామ్ అను పండితునియొద్ద రసాయనశాస్త్రమును పూర్ణముగ నభ్యసించెను. తన సహాధ్యాయు లిద్దరుండెను. ఒకడు వానినొందిన డేవిడ్ విలింగ్ డ్రస్; రెండవవాడు జేమ్స్ యంగ్ అను వీడ కుటుంబపువాడు.

కొన్నాళ్ల తనవారి ఇతని బాధించి ఒక లోహ సంబంధమైన ఊటను గ నేను దానిని పరీక్షించి వాస్తా అనుదానము రల్లయించి, దాని విషయమై పనిచేయుటకు తన సహాధ్యాయుడైన జేమ్స్ యంగ్ ను నియమించెను. ఇట్లు పనిచేయుచుండగ నొకనాడు ఆయురబమురి కై నల్లు కనబడినది. దానిని పరీక్షించి జూసి పేషెన్ట్ అను నొక పదార్థముగ నిశ్చయించెను. దీనిని కొంచె ముపయోగించి రెండు కొవ్వొత్తులకు జేసి, వీనినహాయమున వెట్రోలియమ్ గురించి ఉపన్యాసముల నిచ్చెను. వెట్రోలియమ్ వర్తకమున కిది అరంభము. సామన శాస్త్రాధ్యయనము తగిలెను జరగలేదని యాదించి, గాగ్నామ్ తనశిష్యునిని జర్మనీలో నున్న

రీబిగ్ పండితునియొద్ద 1839 నుంచి నుంచెను. వైద్యర్ అప్పటి కప్పుడే కనిపెట్టిన విశ్రమము గురించి రీబిగ్ అపరిమితా నందము బొందెను. రీబిగ్ నూతనముగ వ్యవసాయమును ప్రారంభించెను. రసాయన శాస్త్ర సిద్ధాంతములను ఇంగ్లీషులోకి వైద్యర్ తర్జుమా జేసెను. ఇట్లురీబిగ్ యొద్దనుండి, జర్మనీ యూనివర్సిటీలో డాక్టరుబిరుదును సంపాదించి ఇంగ్లాండుకు వెడలెను.

యూని వర్తకమును జేయు నొక థామ్ సన్ యొక్క వాణిజ్యశాలలో బుజీయుట కంగీకరించెను. అక్కడ కొలది దినములే యుండగలిగెను. వైద్యర్ ఉపపాదించిన నవీనరీతులు ఆ వర్తకునికి సచ్చనమనను, శాస్త్రజ్ఞుడైన యితనికి పుకారన వర్తకులతో బుజీయెదనను, ఆ యెగ్నాటు కొనసాగ లేదు. మేక్ డస్టర్ యూనివర్సిటీలో రసాయనశాస్త్రాధ్యయనముగ నుండి, అక్కడనుండి కనడాలో నుద్యోగమునకై బోన తలచి యున్నప్పుడు, అప్పటి ఇంగ్లాండ్ ప్రధాన మంత్రియైన సర్ రాబర్టుపీర్స్ ఈసంగతిదెలిసి వానిని ఇంగ్లాండులో నిలిపెను.

అప్పుడు ఇతను శిల్పిశారకు శోధనలకుజేయుచు గవర్న మెంట్ వా లొకతీర్మానము జేసినారు. ఆ తనికొరకు నియమింపబడినవారిలో వైద్యర్ ఒకడు. తన బాకము రివి వెట్రోలియమ్ శిల్పి కా ల యొద్ద నిర్మింపబడి యున్న ఇతను యంత్రశాలలో శోధనకొరకు బోయినాడు. అచ్చట లోకోపకారమైన వింతలను కనిపెట్టినాడు. లోహములను శుద్ధి జేసి తయారుజేయునపు డుపయోగపడు పొటాసియమ్ సైనేడ్ నట్టువును కనిపెట్టినాడు. అప్పటికి ఇతనువర్తకుల వృథాగా విశేషముగ నేలబొగ్గును వాడచుండెదినారు. ఆ బొగ్గునుండి పుట్టుచుండిన వాయువు లనేకములు నిరుపయోగములై యుండెను. ఆసంగతిని పరిశీలించి ఉపయోగమునకు వానిని దెచ్చినాడు.

ఇట్లు నేక విషయములగురించి వైద్యర్ యొక్క నలు మాను పీల్ పుచ్చుకొనుచు, దేశముయొక్క మేనుకు పాలుపడి నాడు? వైద్యర్ యొక్క స్థితిగూడ విశేషముగ వృద్ధికిరచ్చి నది. ఇంగ్లాండులో క్రబలిన పశువుల లోగమును పరీక్షించి నిర్మాణముగ జేసినాడు; ఇండ్లయొక్క నిర్మాణముగురించి పాలుపడి ప్రజల యాలోచ్యమున కుచితముగు నేర్పాటులను కృత్వరచినాడు; కట్టణములలో ఉప్పునీటిగురించి పరిశీలించి సగరర్యులత్వముకొరకు పాలుపడినాడు.

అందుచేత వైద్యర్ యొక్క పేరుదెలియినవాడు ఇంగ్లాండులో లేకుండెనని జెప్పవచ్చును. శాస్త్రజ్ఞుడుగదా యని లోక మనకు, దేశస్థితిగతులకును నీలుగాని సిద్ధాంతముల సుపపాదించినవాడు కాదు. ఏది ఎట్లు చేసిన కార్యము నెరవేరుకో యల్లే యుపజేసెను చుండెదినాడు. ముఖ్యముగ వర్తకమునకు శాస్త్రజ్ఞునకును గల సన్నిహిత సంబంధమును దేశమునకు బోధపడునట్లు అన్నివిధముల కష్టపడి నాడు. యూనివర్సిటీలో శాస్త్రీయ విద్య యొక్క ఆనకృతి గురించి విశేషముగ వాదించినాడు. ఈ వాదమును పూర్తిగ దేశముమోదించునందైన బహుశః ఇంగ్లాండ్ ఇతకు ముందే జగ్మనీని నొక్కగలిగి యుండును. ఇతనివిద్యకును, పొడి త్యమునకును, దేశస్థితికును, మెచ్చి ఇంగ్లాండ్ ప్రజ లింతని తమ ప్రతినిధిగ దేశపరిపాలనకు నియమించినారు. దేశముందుకు ప్రభువులలో నొకనినిగ నితనిని రాజు నియమించి గొప్పించినాడు. ఇతడు దేశసేవాపనుడై దేశగౌరవపాత్రుడై తుదకు 1898 నుంచి న్యుగిద్ద

నీరువిడిచిన చేప

‘నీరువిడిచిన’ చేపలె ననుసామెత లోకవిదితము; నీరు లేక చేప యెట్లుండునో అను అంశము సుప్రకృతి గదా యీ సామెత యభిప్రాయము.

కన్నులొప్పుల వెదచెల్లునది సునాసన ద్రవ్య రాజము

అల్పవహు. స్పింట్ కలిపినది కాదు. ముగంధపుష్పముల రసము. నాలుగుపిండులు. చేతిగుడ్డవై చేసినానినహో ఎంత మనోహరముగనో యుండును. దేశభావించును సంయతత కావందము కలిగించగలకు

జల చిన్న సీసా 1-5	...	0-3-0
,, మధ్యరకం ,,	...	0-12-0
,, పెద్దసీసా ,,	...	2-0-0
ముగంధ కాడ్డ ,,	...	0-1-0

చి. చార్లీ ప్రత్యేకము. హామిపజొట్టు. — అండ్ ఇండియన్ డ్రగ్ అరు లెవికల్ కంపెనీ, నెం 155 నూనూముసీను, బొంబాయి. మదరాసు ఏజెంట్లు. — మెహతా పురుషోత్తంమూర్తి 124

కాని నీరువిడిచి బ్రతుకగుల చేపవారి లేకపోలేదు. కొన్ని చేపలు నీటినుండి గాలిలోనికి తమికి, పక్షివలె కొంచెమునపు విహరించగలవు. కొన్ని బురదలో కొన్ని దినులలకును ఉండగలవు. నీరునువిడిచి నేలకుబోయి కొంతకాలము ఇటునటు దిరుగు చేపవారియు కలదు.

ఈ వారి ఇండియా, పిశోకు, చాలయా మొదలైనదేశములలో నదీనిముద్రసంగమమునకునోట నుండు తీవ్రనీరునుండును. దీనికి రెండువిధములైన ఊపిరిత్రులు గలవు; ఒకదానితో నీటినుం డుండు వాయువును పిల్చును; రెండవదానితో నేల మీద గాలిని పీల్చును. ఇది మెల్లగ్రాకి చేట్టుకుగూడ నెక్కగలదు. తీరమునకుండు తాటిచెట్ల నెక్కుటదించివలయు కలదు.

ఇట్టిదే ఇంగ్లాండు దేశములో కలదట. ఇదియొక చెరువు నుండి దగ్గరనుండు నదికి నడచిపోవునట. ఇది వింతగాదుకదా.

శ్రీ వైవమహాపద.

భక్తబస.

సంస్కృతహాసభామల సభ్యునించుట్టిగాని వేదాప్య యము చేయునట్టిగాని శైవ బ్రాహ్మణ బీదబాటుల శైవ మహాభవల ద్రోహసహాయము గోరునెడల తమస్థితిగతులను తెలుపుకొనుచు భవలకు ముద్రింపబడి నభివృత్తు బంపబడి యుండు కుమారా పృథ్వీరాము దరభాగ్యులను వ్రాసి యీ జూలై నెలొఖరులోగా చేడలాచన మాలో నెవరి కద్దికైనను పంపుకొనవచ్చును.

కొంపల్లి కోటిలింగం, గుంటూరు.
కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, చెన్నపట్టణము.
కార్యదక్షులు.
శింగరాజు వెంకటసుబ్బారావు, బెజవాడ.
కోకాధిపతి.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.

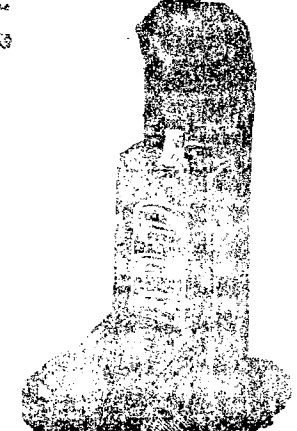
గ్రంథకర్త:—గా. హరిహరస్వామయ్యరావు. ఎం. ఏ. శైలినులభము. కథలు చదివినట్లు చదువుకొనవచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయబడినవి. చంబావద్ధతి ఆరంభించినది దు. 2-0-0 అంచెకూలి లేదు. ప్రవేశమునుము లేదు. సిద్ధమయిన సంచికలు ఏ. పీ. గా పంపుచుము. అయితాత:— ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము, (27) 145, కామిడి. చందరాజు అని బాధుడు.

ఆంధ్రుల చరిత్రము.

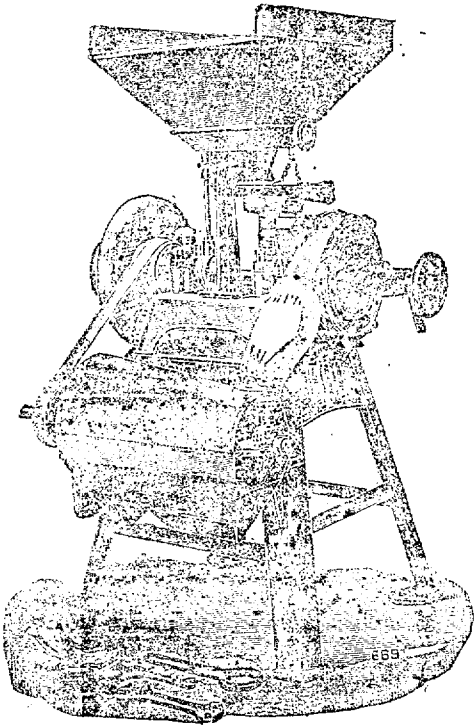
మూడవ భాగము. గ్రంథకర్త, చిలుకూరి వీరభద్రరావుగారు. గ్రంథము కావలసినా రీతిమరచిననామాట వ్రాసి కొన్నియెడల బడచుగలకు. గ్రంథము 485 పేజీలు గలిగి. కాలిగోలెండు చేయబడినది. వెల పోస్టేజీ కక రు. 1-8-0లు. నెలగల వేంకటరెడ్డి, ఇతిహాసకర్తగిటి గ్రంథముల, ఆరణ్యకృష్ణాజిల్లా.

ఆహోదీర్ బహారు (జిన్నా)

చి. చార్లీ ప్రత్యేకము. హామిపజొట్టు. — అండ్ ఇండియన్ డ్రగ్ అరు లెవికల్ కంపెనీ, నెం 155 నూనూముసీను, బొంబాయి. మదరాసు ఏజెంట్లు. — మెహతా పురుషోత్తంమూర్తి 124

పప్పులు పిండ్లు తయారుచేయు యంత్రములు

ఈ మిల్లు 3 గుట్టముల శక్తితో భారీగా పని చేయును. శనగలు, కందులు, వగైరా పప్పులును గోధుమలు, బియ్యము, పప్పులు మొదలైన వస్తువులను మిక్కిలి మృదువైన పిండిగాను ఒక పర్యాయములోనే తయారుచేయును. ఫ్యాక్టరీల వారికి సహకారి వ్యాపారముగ బహులాభించును. కొద్దిపెట్టుబడితో వ్యాపారము చేయ యత్నించువారికి ఇది చాలా లాభకరము.

రాబున్ కూర్చి కిరస్నా యల్ యంజను (8½ గుట్టములు మొదలు 60 గుట్టముల వరకు) గ్యాసు యంజనులు, పెంట్రి ఫ్యూగలు పంపులు, డాకిపంపులు, చేతితో పంచుగడ్డ చేయు యంత్రములు. (గంటకు 6 పవులు) ఎంచువచ్చుకరస గ్యాసు యంజను వగైరాల వసయోగించు బొగ్గుచేయు బట్టిలును, మొదలైన ఫ్యాక్టరీలకు కావలయు సరుక్తసామానాలు గూడ మాగడ్డ దొరకును. తప్పిల్లు మాట వ్రాసి తెలిసికొనుడు.

ఇండియన్ కామర్సు అండు ఇంజనీర్స్ కంపెనీ,
150 ఇంజనీర్లు, మెషిన్ల మిల్లుప్రొద్దు వర్తమాన,
4, శంభుదాసు వీధి, మద్రాసు.

బాధాపడితులకు వరము: ఐనోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

అంతర్భృత రక్తమునకు జనించుకాడ్మియం కిరీటునుండి మందు. పురుగులను, చుప్పలను, గండమాలను త్రొంగును, పాలిబొమ్మలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

మనోహర సౌందర్యం గల మిమ్మటి నిస్సంలేచుము, సహజమైన సుధ్వంశివము అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. కర్రమునందలి పొడవనదోషములను, మలబద్ధకమును కార్మికబంధమును నొప్పిలను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరచును. కర్రాలోగ్యమును గలుగ జేయును. 16 శోభాలవర దుండుటకు 4 టౌన్సుల బుడ్డలలో అమ్మబడును.

ప్రొద్దుటము: పి. డి. సావంత్. 144, వనసవాడి, నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Farnaswadi No. 144, No. 2, BOMBAY.

స్వధర్మ ప్రకాశిని

మత విషయక మాసపత్రిక

సంవత్సర చందా రూ 2 లు మాత్రమే.

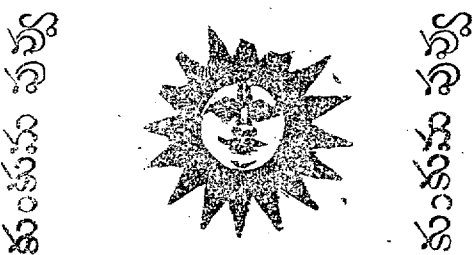
ఈ పత్రిక 3 సంవత్సరములనుండి చాలల ప్రకటింప బడుచున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్ మందు ప్రకటింపబడుచున్న పత్రికలలో చాలావార విషయములను శాస్త్రసమన్వయ రీతి నకు గరించి సలాతసధర్మమును బోధించుచున్న పత్రిక మరొక్కటి లేదు. ఈ పత్రికకు కొందరు దారులగు జమీందారులు రాజ పోషకులయి 116 రూ॥ల నిచ్చుచున్నాడు. దాదాపు 25 ప్రధానపోషకులు ఉన్నాడు. దీనియందు ప్రకటింపబడుచున్న "సహజ ధర్మవిధిక శాస్త్రసమన్వయ రీతి చాతుర్వర్ణ్యము" మున్నగు విషయములకు హిందూపు బంధులు కుండితీరకలెను.

4-వ సంవత్సరము మొదలుకొని 7-వ సంవత్సరమువరకు గల ప్రాతపంపులమును ఒక్కొక్కటి రూ 1-8-0కు ఇచ్చెదము. 4, 5, 6, 7, సంవత్సరములు ఒక్కపర్యాయము నీసికొనువార లకు రూ 5 కు ఇచ్చెదము.

ఉపయోగాలు:— మూ శేషరు స్వధర్మప్రకాశిని, గుంటూరు, అని వ్రాసెడి.

407

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువాగు సూర్యమారును గమనింపుడు. కరస్పాక్ డెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ.
(53) 71. హమ్మంబీధి, బొంబాయి.

ఉచితముగ!!

భూతభవిష్య ద్వర్త మానములను తెలిసికొనుట కుపాయము : — ప్రపంచమునం దుండు ప్రతి మనుష్యుడును జెలిసి కొని దగిలించి మాడు మాత్రమే, అవి యెవ్వయన, భూతభవిష్యద్వర్తమానముల ఫలములే గదా? మీ యొక్క ఆశుద్ధాయము, భాగ్యము, కళిత్రము, సంతానము మొదలగు వానినిగురించి మీ కుచితముగ వ్రాసిపంపబడును. అందులకు మీరు త్వరపడి చేయువలసిన జేయనిన మీజన్మ జాతకమున్నయెడల దానితో పుట్టిన తేదీ మును, నెలయును, సంవత్సరమును, జననకాల ఘడియలను బంపుడు; అవి లేని యెడల ఒక్కసంవత్సరమే చాలును; సంవత్సరముగూడ లేని యనియెడల కొంచె మెచ్చుతగ్గుగ వరుసును తెలుపుదు తమ వాచుమును తమ ద్వర్తాను తిభికముగ గాని లేక వ్రాలుతో మాత్రముగాని వ్రాసి పంపుము. అపుడు వాచుమును బట్టియే వారివారి వ్రాలును బట్టియే గూడ జాతకములు తెయారుచేసి పయిన వ్రాసిన ఫలములను వ్రాసి పంపించెదము.

ఇంకాను మాజేతేనుబడిన ప్రశ్నోత్తరరూపముగనున్న 220 ప్రశ్నోత్తరములును ఉపాహరణములుగల జ్యోతిషగ్రంథముయొక్క ప్రథమగుచ్ఛమును దానితో భృగుసంహిత, కుకృతాడి మొదలగు గ్రంథములను బట్టియు, మాయాభరణమును బట్టియు వ్రాసి ఫలములను పోష్టేజీ పత్రము 1-12-0 కును డిటో॥ 258 ప్రశ్నోత్తరములుగల ద్వితీయగుచ్ఛమును మాత్రము కొరువారికి ఫలములు వైభవీకారమే రూ 2-4-0కును డిటో॥ ప్రథమద్వితీయగుచ్ఛములకు రెండును కొరువారికి ఫలములు వైభవీకారమే రూ 2-12-0 కున్న పంపబడును. పోష్టేజీ పి. పి. భువ్వులు మేమేభరింతుము: ఈ గ్రంథముల యొక్క విలువయును మేము పంపు జాతకఫలములను చదివి చూచిన పిమ్మట జ్యోతిషశాస్త్రముయొక్క నిజమును మా పొందిత్యమును మీరు తెలిసికొని మమ్మలను స్తుతింపకమానరు. వేనకల యోగ్యతాపత్రికలు పంపియుండిరి

ఐ. యమ్. శర్మ అండు బిదర్స్.
అమలాపురం, గోదావరి జిల్లా

Silks!

అత్యుత్కృత!

Silks!!

Silks!!!

మాగికత సౌభ్యకౌశలీ ప్రపంచము అందముగవస్తువుల విభిషించుచున్నది. జనులు తమ కరీరసాందర్యము నకు కలయిక చేయుచున్నట్లు ప్రయత్నించుచున్నార. మన కరీరమునకు అందము తెచ్చు వస్తువులన్నిటిలో మనము ధరించు చొక్కెతే ప్రత్యేకమైనది. అందుచే జ్యోతిషశాస్త్రమును మా స్వలాభము కొలుకును, జపాన్, మారత్, బెంగళూరు మున్నగు స్థలములనుండి మేలైనవట్టు తెప్పించి అనేక అందమైన అంచులలో (జెల్లూరంచు, గోరించు, దక్షిణాదంచు, మారుతంచు, మిడిరత్ అంచు వగైరా) ఎత్తుననాణ్యము, తలుచు, తిట్టు, నువ్వుపుగల, ఖండువాలు, చీరలు, పంచలును, కోటువాలును, కలకుడ్డలు లోనగునవియు వేయించుచున్నాము. ఇదివరలో మావద్దబట్టులు ఖరీదుచేసిన వారిలో కలకుడ్డలనుండి మావద్దైన యోగ్యతాపత్రికనులే మేము తెయారుచెయ్యెను. బట్టలయొక్క ప్రాశస్త్యమునకు నిదర్శనము. కలకుడ్డలనుండి తుక్కిరిసి విడువనాడు వ్రాయువలెను.

ఖరీదు	వెడల్పు	అంగుళములు	పొడవు	గజములు
మారత్ జట్టు ఖండువా తెలుపు, గోల్డెన్ కలరులోను	12-0-0	47	8	
మారత్ జేక ఖండువా, తెలుపు గోల్డెన్ కలరులోను	10-0-0	47	8	
జపాన్ జట్టు ఖండువా తెలుపు	7-8-0	47	8	
మారత్ జట్టు కలకుడ్డ, తెలుపు గోల్డెన్ కలరులోను	11-4-0	27	5	
మారత్ జేక కలకుడ్డ, తెలుపు, గోల్డెన్ కలరులోను	11-4-0	32	5	
జపాన్ జట్టు కలకుడ్డ, తెలుపు	8-12-0	32	5	
జపాన్ జట్టు కోటుకుడ్డ, తెలుపు	8-0-0	54	1	

(469)

10-1-66

మువ్వన సోమరాజు, పెద్దాపురం, గోదావరిజిల్లా.